

LUNDS
UNIVERSITET

Pedagogiska institutionen
Box 199, 221 00 Lund

Kurs: FRIK01
Kandidatuppsats 61-90 poäng
Datum: 2008-09-15

Ungdomstinget

En kvalitativ studie om ungdomsinflytande och lärande

Författare: Jessica Gullberg & Anna Rosvall

Handledare:
Elisabeth Porath Sjöo

ABSTRACT

Arbetets art:	Kvalitativ studie
Sidantal:	47 sidor ink bilagor
Titel:	Ungdomstinget, En kvalitativ studie om ungdomsinflytande och lärande
Författare:	Jessica Gullberg & Anna Rosvall
Handledare:	Elisabeth Porath Sjöo
Datum:	2009-09-15
Sammanfattning:	<p>Vi har valt att undersöka Ungdomstinget med fokus på inflytande och lärande. Syftet med detta arbete är att genom en fallstudie undersöka Ungdomstinget i Lund avseende delaktighet, medborgarfostran och bildning. Ungdomstinget är en arena för ungdomsdemokrati, en plats där engagemang och inflytande skapar bildning och lärande i en demokratifostran för Lunds ungdomar. Detta har vi undersökt genom kvalitativ metod med intervjuer och observationer som våra främsta undersökningsinstrument. Vi har intervjuat fem ungdomar ifrån Samordningsgruppen på Ungdomstinget samt en av grundarna till tinget och genomfört två observationer av Storting.</p> <p>Resultatet visar att ungdomarna vill vara med i Ungdomstinget för att de har en chans till inflytande och att de kan göra sina röster hörda. Där går åsikterna isär hos några av ungdomarna, om de har reellt inflytande eller ej. Ungdomarna tycker att de får lära sig vad inflytande är och hur demokratiska processer går till menar ungdomarna är jättebra. Då vi frågade vad begreppen inflytande och demokrati innebär var det dock svårt för dem att besvara frågan. Ungdomarna lär sig att kommunicera och framföra sina åsikter med dels beslutsfattare men också inför många åhörare. De känner att de lär sig mycket och i friare form än i skolan. Fritidslärandet blir här tydligt som en viktig del i den personliga utvecklingen och som en viktig miljö för framtida bildning och lärande. Vår sammanfattning är att det finns ett stort engagemang både från ungdomar, politiker och Kultur- och fritidsförvaltningen att ungdomarna ska kunna få fram sina åsikter i olika frågor. Fritiden som lärprocess är minst lika viktigt som skolan, tyvärr spelar alla ungdomar inte alla ungdomar på samma nivå och har samma förutsättningar att påverka.</p>
Nyckelord:	ungdom, demokrati, inflytande, lärande, bildning och medborgarfostran

Innehållsförteckning

Förord.....	i
1. Inledning.....	2
1.1 Introduktion	1
1.2 Syfte.....	1
1.3 Bakgrund.....	1
1.3.1 Internationellt.....	2
1.3.2 Nationellt.....	3
1.3.3 Bakgrund till ungdomstinget i Lund.....	4
1.3.4 Politiskt Program.....	5
1.4 Sammanfattning.....	6
1.5 Läsanvisningar.....	6
2. Teoretisk genomgång.....	7
2.1 Val av litteratur och tidigare forskning.....	7
2.2 Delaktighet och inflytande.....	7
2.2.1 Delaktighet.....	8
2.2.2 Empowerment.....	8
2.2.3 Barn och ungdomar och rätten till politiskt inflytande.....	9
2.3 Medborgarfostran.....	10
2.3.1 Demokrati.....	10
2.3.2 Skola och demokrati.....	11
2.3.3 Medborgarskap.....	11
2.3.4 Demokratifostran.....	12
2.4 Bildning.....	13
2.4.1 Bildning och livslångt lärande.....	13
2.4.2 Olika bildningsideal.....	14
2.4.3 Kommunikation - lärande och utveckling.....	15
2.4.4 Miljöer för lärande.....	16
2.4.5 Lärandet i skolan.....	17
2.4.6 Fritidens betydelse.....	17
2.4.7 Fritidens lärprocess.....	18
2.5 Sammanfattning.....	19
3. Metod.....	21
3.1 Fallstudie.....	21

3.1.1 Triangulering	21
3.1.2 Kvalitativ ansats.....	22
3.2 Förförståelse.....	22
3.3 Genomförande.....	23
3.3.1 Urval.....	23
3.3.2 Observationer.....	23
3.3.3 Intervjuer.....	24
3.4 Etik.....	25
3.5 Analys.....	26
3.6 Sammanfattning.....	27
4. Resultat och analysredovisning.....	27
4.1 Presentation av intervjupersoner.....	27
4.2 Delaktighet och inflytande....	27
4.2.1 Delaktighet.....	27
4.2.2 Barn och ungdomar och rätten till politiskt inflytande.....	28
4.3 Medborgarfostran.....	29
4.3.1 Medborgarskap.....	31
4.4 Bildning.....	31
4.4.1 Bildning och livslångt lärande.....	31
4.4.2 Kommunikation.....	32
4.4.3 Miljöer för lärande.....	33
4.5 Sammanfattning.....	35
5. Diskussion.....	37
5.1 Delaktighet och inflytande.....	37
5.2 Medborgarfostran.....	38
5.3 Bildning.....	39
6. Avslutande sammanfattning.....	41
6.1 Metodsammanfattning.....	42
6.2 Förslag på framtida forskning.....	42
Referenser	
Bilaga 1	a
Bilaga 2	b

Förord

Vi har nu nått målet efter tre års läsande på Fritids och Kultur Programmet på Lunds Universitet och skrivit en kandidatuppsats i ämnet pedagogik.

Vi vill tacka Kultur- och fritidsförvaltningen och de två anställda på Ungdomstinget för deras hjälp och lån av lokaler. Ungdomarnas delaktighet i de intervjuer som vi genomfört skulle vi inte ha klarat oss utan. Tack!

Vi vill också tacka vår handledare Elisabeth Porath Sjöo och de andra lärare/handledare vi haft under de år vi läst på Lunds Universitet som hjälpt oss med vår utbildning och denna kandidatuppsats.

1. Introduktion

Här följer en bakgrundsbeskrivning och syfte, varefter vi presenterar vår introduktion till detta ämne och en disposition över arbetets upplägg. Vår utgångspunkt är att en människa kan utvecklas i alla livets olika faser och i olika forum. En individ har rätt till att ta del av alla samhällets aktiviteter, hon är en demokratisk människa. Våra barn fostras redan i skolan till att bli fullvärdiga medborgare med rätt till inflytande över sitt eget liv men också över den samhällsmekanism som behövs för att styra vårt land. Denna fostran anser vi sker i många olika sammanhang och miljöer t.ex. på fritiden. Enligt vår definition kännetecknas fritiden av att alla människor får ingå i en social och utvecklande gemenskap som fortgående förmedlar samhällets värderingar och regler. Det som gör den värdefull är om fritiden samtidigt bidrar till ökat självförtroende och en personlig utveckling hos varje individ.

Vårt val att studera Ungdomstinget i Lund är att detta är ett forum för ungdomar att lära sig arbeta med inflytande och på detta sätt lära sig några av demokratins spelregler. Detta kan också ses som ytterligare en institution som fostrar barn och ungdomar i att bli duktiga samhällsmedborgare. Vi vill undersöka vad ungdomarna får för personlig utveckling och vad de lär sig av att vara med i ett inflytandeforum.

1.1 Syfte

Syftet med arbetet är att undersöka Ungdomstinget i Lund avseende delaktighet, medborgarfostran och bildning.

1.2 Bakgrund

För att få en klarare bild av ungdomsinflytandet i Lund och vart det har sina rötter, är det av betydelse att ha förförståelse för hur uppkomsten av ungdomsinflytandet ser ut, internationellt och nationellt.

Ungdomspolitikerna kan finnas inom alla sfärer på både kommunal, regional, nationell och internationell nivå. Globalt pågår det ett aktivt arbete med ökat ungdomsinflytande, på olika nivåer.

1.2.1 Internationellt

Det är FN och EU som tagit fram olika insatser för barn och ungdomar där det först och främst handlar om att få en öppnare demokrati med en större delaktighet. Det som går i spetsen för detta arbete är FN och Barnkonventionen som särskilt behandlar barns rättigheter.

FN:s deklaration om Mänskliga rättigheter

- Artikel 1 förklarar alla människors lika värde och rättigheter.

- Artikel 2 säger att dessa fri och rättigheter inte får påverkas av en människas ursprung, religion, politisk uppfattning, språk eller liknande.

FN:s Barnkonvention

- Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Artikel 6 säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter.

UNESCO:s Salamancadeklaration som innebär en utvidgning av begreppet integration. Deklarationen betonar att tillgänglighet inte enbart syftar till att få tillträde rent fysiskt till offentliga lokaler utan också att oavsett förmåga få vara tillsammans med andra.

EU:s ungdomspolitik, Nya insatser för Europas ungdom, bygger på fyra mål:

- Att öka ungdomars delaktighet genom att införa och stödja åtgärder som gynnar utövandet av ett aktivt medborgarskap och genom att öka deras faktiska delaktighet i det demokratiska livet.
- Att bredda informationen för ungdomar genom att förbättra deras tillgång till information för att öka deras delaktighet i det offentliga livet och främja deras utveckling till aktiva och ansvarsfulla medborgare.
- För att stärka aktivt medborgarskap och solidaritet bland ungdomar bör man vidareutveckla, underlätta, främja och ta fasta på volontärarbete (dvs. ideellt arbete).
- För ett lägligt effektivt och hållbart politiskt beslutsfattande är det viktigt att främja utvecklingen av enhetliga, relevanta och kvalitativa kunskaper på ungdomsområdet i Europa och förutse framtida behov genom diskussion, dialog och nätverksskapande.

Europeiska rådets Ungdomspakt European Pact for Youth, är en överenskommelse inom EU kring nödvändigheten att medlemsländerna arbetar för att inkludera ungdomsperspektivet i alla politikområden. Åtgärderna är indelade i tre områden och ska leda till en ökad tillväxt inom EU och skapa möjligheter

- för att öka ungdomars sysselsättning, integration och befordringsmöjligheter
- för utbildning och rörlighet
- i syfte att förena yrkesliv med privatliv och familjeliv (Lunds Kommun 2007).

1.2.2 Nationellt

Ungdomsstyrelsen är en statligenhet i Sverige som jobbar med att se till att barn och ungdomar får det inflytande och välfärd som de förtjänar.

De nuvarande nationella ungdomspolitiska målen:

- Unga är inte etablerade i samhället/de sammanhang där de har inflytande eller kan påverka sin situation. Programmet är till för att skapa kanaler för inflytande och engagemang.

- Ett politiskt program för unga lyfter fram och tydliggör områden både i kommunens olika övergripande planer och andra sammanhang som är viktiga för unga.
- Programmet visar vart ungdomspolitiken ska leda men lyfter också fram vad som krävs för att genomföra den.
- I allt arbete som rör unga ska programmet ge stöd och inspiration. Den ska vägleda nämnder och förvaltningar i deras arbete när det handlar om frågor som rör unga.
- Ett politiskt program för unga ger en samlad bild över vad kommunen vill åstadkomma och kan på så sätt också fungera som ett verktyg för unga i dialogen med kommunens förvaltningar (Lunds Kommun 2008).

En Statlig offentlig utredning från 1991 beskriver hur ungdomar uppfattar demokrati och inflytande i Sverige. Den redovisar för hur ungas inflytande ser ut i bl.a. fritidsverksamheter och nämner att begreppet demokrati inte är något statiskt utan kan ändras bland olika personer och organisationer. Denna rapport skrevs i en tid då utveckling och fred var teman för FN och det var mode i att unga skulle ha inflytande (SOU 1991:12, s.112) Sverige gjorde själv en utredning och kom fram till att unga behöver tränas i att "tilldelas uppgifter och ta ansvar."

"Ett av de vanligaste argumenten för att stödja ungdomars föreningsengagemang är antagandet att föreningslivet socialiserar den unga generationen på ett sätt som anses som positivt för såväl den enskilde som för samhället i stort." (SOU 1991:12, s.112)

I utredningen som gjordes 1991 uttryckte sig ungdomarna att det var viktigt med mötet med de vuxna men att de också ville ha ett eget forum där de kan uttrycka sig på egna villkor. Det är en långsiktig och medveten process som måste till då demokrati ska införas i en organisation. Forumet ska vara byggt så att ungdomarna kan känna sig bekväma att tala och de vuxna måste kunna släppa kontrollen och ge ansvar till de yngre (SOU 1991:12, s.118).

Regeringen gav ungdomsstyrelsen 2007 i uppdrag att kartlägga ungdomsinflytandet i Sverige, att titta olika framgångsfaktorer och utvecklingsmöjligheter på hur kommuner kan jobba för att främja ungas inflytande. Att främja ungas inflytande och delaktighet i samhällslivet är ett av de två övergripande målen för den svenska ungdomspolitiken och också ett av de gemensamma målen inom det ungdomspolitiska samarbetet i EU. Bakgrunden till uppdraget är att andelen kommuner med inflytandeforum för ungdomar har minskat något under 2000-talet samtidigt som två tredjedelar av alla unga upplever att de har små eller inga möjligheter att påverka den lokala politiken. Det finns ett behov av att utvärdera modeller för inflytande och lyfta fram framgångsfaktorer och goda exempel för att stödja kommunerna i deras arbete med ungdomsinflytande (Ungdomsstyrelsen 2008).

I Sverige finns det ett övergripande ungdomsråd som är en partipolitisk obunden paraplyorganisation för lokala inflytandeforum för ungdomar. Deras mål är att organisationen genom erfarenhetsutbyte, utbildning och påverkansarbete arbetar för att skapa bättre förutsättningar för ungdomsråd i Sverige. Ungdomsråd är lokala inflytandeforum för ungdomar. Andra namn som används för samma företeelse är bland annat Ungdomsfullmäktige, Ungdomsparlament eller Ungdomsforum. Gemensamt har de att de är religiöst och politiskt obundna och att de ger ungdomar en plattform för och en möjlighet att göra sina röster hörda i hemkommunen. Vad de sedan har för huvuduppgift, verksamhet, arbetsätt, åldersgrupp, antal medlemmar, problem, rekrytering, budget, kontakt med sina kommunpolitiker och eventuella anställda är såklart olika från ungdomsråd till ungdomsråd (<http://www.sverigesungdomsråd.se/om-organisationen>).

1.2.3 Bakgrund till Ungdomstinget i Lund

Tankarna om ett Ungdomsting började år 2000 då Kultur- och fritidsförvaltningen tog över Lunds ungdomspolitik. Nämnden fick bl.a. i uppdrag att:

- Lägga fram ett förslag på ett ungdomspolitikprogram för kommunens olika verksamheter.
- Hitta olika former för reellt inflytande för ungdomar i Lund.

Arbetet med ungdomsinflytande började 2002 på Ven, då ungdomstinget bildades. Anledningen till träffen var att diskutera hur ungdomsinflytandet skulle kunna öka i Lund.

För att få ett fungerande ungdomsting åkte tjänstemän från Kultur- och fritidsförvaltningen från Lund runt till olika kommuner för att se hur andra städer arbetade med ungdomar. De fann ganska snart att det oftast handlade om att det var 10-12 ungdomar som handplockats av kommunen och satt som "gisslan" och inte vågade säga något, så ville inte Lund jobba med ungdomar! Ambitionen från Kultur- och fritidsförvaltningen var att de ville då fråga ungdomarna hur de ville ha det, och så blev det. I sitt arbete med utvecklandet av ungdomstinget var de också och besökte ungdomsstyrelsen i Stockholm. De genomförde också en enkätundersökning som heter arbetsmetodboken och LUPP-enkäten, där de fick in 1200 svar från ungdomar i Lund på vilket sätt de ville vara med och påverka och hur. Det visade sig att ungdomar vill vara med och påverka och är berdda på att ta ansvar. (Lunds Kommun 2008)

Ungdomstinget bygger på tre grundstenar; dialog, påverkan och egna aktiviteter (Lunds Kommun). Målet som ungdomstinget arbetar mot "*är att ungas åsikter ska föras fram*" (Ungdomstinget 2008).

Lund blev 2004 utnämnd till Sveriges ungdomskommun. En av anledningarna till att Lunds kommun fick detta pris var för det välfungerande ungdomstinget. Ungdomstinget har blivit ett forum skapat av ungdomar för ungdomar där det är politikerna som blir inbjudna till att lyssna och medverka på ungdomarnas villkor istället för tvärtom. Med anledning av utmärkelsen fick Ungdomstinget ökat förtroende och därmed också chansen att starta ett ungdomscafé på Wickmanskagården i Lunds centrum blev den plats där ungdomstinget kunde ha sin verksamhet (Lunds kommun 2005).

Motiveringen till att Lunds kommun blev Sveriges Ungdomskommun 2004 var:

”Lunds Kommun har under en längre tid visat politisk vilja att skapa en ungdomspolitik med hög grad av ungdomsinflytande. En stark och kompetent fritidssektor är navet i det kommunövergripande arbetet där även skolan är en central aktör. Lunds kommun ett föredöme för hur ungdomspolitik skapas”(Lunds kommun 2005).

Ungdomstinget är organiserat som en platt organisation som styrs utan någon styrelse, valet av denna typ av organisation innebär att alla ungdomars talan ska väga lika tungt. Ungdomstinget består av ett storting som baseras på nio olika utskott; Idrottsutskottet, jämlikhetsutskottet, miljöutskottet, internationella utskottet, skolutskottet, trivselutskottet, pr- och hemsidesutskottet, kulturutskottet och Wickmanskagården. Under året hålls fyra storting i Lund, då samlas cirka 150 ungdomar, politiker och tjänstemän. Det sker ett fortlöpande arbete i varje utskott under hela året. Ungdomstinget ska baseras på frivillighet och inspirera många deltagande ungdomar. På stortinget är det ungdomar i åldern 14-24 som representeras och det är bara de som har rösträtt och får vara med och bestämma vid tingen. Ungdomstinget har en egen budget på 100 000kr som de får styra över själv, beslut över vad pengarna ska gå till bestäms på stortingens. Varje år väljer ungdomarna på ungdomstinget ut ett nytt tema som de ska arbeta mer med. Temat för 2008 är inflytande och miljö. (Ungdomstinget 2008).

1.2.4 Politiskt Program för unga i Lunds kommun

Ett av målen som Ungdomstinget arbetade för när det startades, var att skriva ett politiskt program som skulle genomsyra hela Lunds kommuns verksamhet. Målet för det Politiska programmet för unga är: *”I Lund ska unga uppleva att de har inflytande över sin livssituation och att de har goda möjligheter för lärande och personlig utveckling”*

För att nå målen med ungdomsinflytande ska kommunens nämnder och verksamheter:

- ”möta unga i Lund med respekt. och ge dem goda möjligheter att påverka”.
- ”De ska också skapa tillgänglighet för deltagande såväl fysiskt, ekonomiskt, tidsmässigt som geografiskt för ungdomarna” (Lunds kommun 2008).

Genom arbeta utifrån det politiska programmet vill man utveckla ungdomarna till självständiga och bildade individer. Där utgångspunkterna är att bildning är en del av en människans personlighet. Både det informella och formella lärandet är av stor vikt för individens utveckling. För att få ett rikt liv krävs kunskaper och färdigheter som utvecklas både inom och utanför skolan. Man menar på att lärandet inte bara tillhör skolan utan något som andra också kan bidra till. När kunskaper och förmågor sätts i sammanhang får de en ny mening. Det informella lärandet sker i många olika sammanhang och har ofta betydelse för en människas livsval (Lunds Kommun 2008).

Kommunens olika verksamheter ska i detta arbete vara resurser som stödjer de ungas lärande och detta i sin tur ska leda till att fler går ut skolan med godkända betyg. Med utgångs punkter i dessa mål, ska det politiska programmet stå för det informella lärandet, ett angeläget område utanför skolan (Lunds Kommun 2008).

Den 28 februari 2008 var det politiska programmet uppe för omröstning i kommunfullmäktige men det röstades ner. (Ungdomstinget 2008).

1.2.5 Sammanfattning

Med utgångspunkt i både de internationella och nationella målen kring ungdomspolitik där barn och ungdomar ska få möjlighet att ha inflytande, vara aktiva och kunna påverka i de frågor som berör dem. Detta innebär att man i dagens samhälle vill integrera ungdomar i de områden som berör dem i politiken. Det finns många olika organisationer FN, EU och barnkonventionensom som särskilt går i spetsen för barn och ungdomars rättigheter och mer inflytande i samhället.

Lunds kommun med Kultur-fritidsförvaltning som mål att skapa en stad där ungdomar känner sig delaktiga och har inflytande. Arbetet började år 2000 då Kultur-Fritids förvaltningen fick i uppdrag att skapa ett forum för Ungdomar samt att skriva ett Politiskt program för unga. Ett ungdomsting startade 2002 med målet ”*att ungas åsikter ska föras fram*” och 2005 blev Lund också årets ungdomskommun, där ungdomstinget var den största anledning till att Lunds kommun fick priset. Arbetet med Ungdomstinget i Lund har som sagt varit väldigt framgångsrikt. 2008 blev ett Politiskt Program klart, där målen var att ungdomarnas delaktighet och inflytande skulle återfinnas i de olika nämnderna i Lunds Kommun. Programmet röstades ned i februari i kommunfullmäktige.

1.3 Läsanvisningar

Arbetets upplägg utgår ifrån att vi börjar med att beskriva bakgrunden till ungdomstinget och valet av vårt problemområde, syfte och nyckelord. Teorin är uppdelad i övergripande tema, lärande och inflytande där resultat och analysdelen grundar sig på samma tema inklusive ungdomstinget. Metodkapitlet beskriver vår arbetsgång och vilka val vi varit tvungna att göra och vilka metoder vi valt efter vad som passar vårt arbete bäst. Resultat och analys redogörs för i kapitel fyra, vi avslutar sedan hela arbetet med en allmän diskussion där våra egna åsikter vävs in.

2. Teoretisk genomgång

Här nedan kommer vi att presentera teorier som belyser Ungdomstinget. Vi har valt att använda oss av en uppdelning av vår teori i olika teman med rubriker som: ”Delaktighet och inflytande”, ”Medborgarfostran” och ”Bildning och lärande”. Dessa rubriker visar vilka teorier som behandlas under varje rubrik det är också dessa begreppen som vi är särskilt intresserade av i vår undersökning. Under varje huvudrubrik har vi använt oss av underrubriker som knyter an till varandra. Genom detta sätt vill vi visa på hur vi valt att belysa de viktigaste delarna i vår teori samt få undersöd av den genom teorin i underrubrikerna. Som inledning till vårt teorikapitel har vi valt att presentera tidigare forskning och hur vi gått till väga i vårt val av litteratur.

2.1 Val av litteratur och tidigare forskning

Vi har i sökning i vår sökning efter litteratur i första hand letat efter litteratur som behandlat ämne som inflytande, delaktighet, empowerment, medborgarskap, bildning, fritid, lärande. Vi har sökt litteratur i bibliotekets databaser, LOVISA. Vi har också sökt efter vetenskapliga tidskrifter och artiklar som behandlar vårt valda uppsatsämne i ELIN. Vi har även tagit del av tidigare skrivna uppsatser sökta genom XERXES. Det har varit till stor hjälp när vi letat efter litteratur i refereslistor i uppsatser som rör sig inom samma ämne som vårt. I vår litteratursökning har vi valt att röra oss inom de teman som vi bestämt sen tidigare. För vår del har det varit svårigheter i vårt sökande efter passande litteratur om delaktighet, då det mesta som var skrivit behandlade vuxnas delaktighet och allmänt om demokrati. Lärandet är ett huvudtema av våra huvudtema i vår uppsats, de andra är delaktigheter och medborgarfostran. I vår sökning om litteratur om lärande så utan val så kommer man då i kontakt med skolan. Vi har valt att endast beskriva kortfattat om skolan som lärande miljö, skolan kommer därför bara finnas med som en parentes då alla gör sina kopplingar kring lärandet till skolan. Skolan kommer inte vara något som vi går djupare in på.

Vi har tagit del av tidigare forskning som rör ungdomar och delaktighet och det är skrivet en del C- och D- uppsatset om ämnet. Det som har varit viktigt för oss i våra efterforskningar är de undersökningar som olika kommuner har gjort om ungdomar, delaktighet och inflytande, många kommuner jobbar i dag aktivt med detta. Vi har b.l.a. tagit del av den kartläggning som Malmö Kommun gjorde 2008, ”*Hur arbetar Malmös stadsdelsförvaltningar med ungdomsinflytande och hur arbetet utvecklas*”. Det finns också olika organisationer i Sverige som jobbar aktivt med ungdomsinflytande som gör egna undersökningar, ungdomsstyrelsen, ungdomsrådet och barnombudsmannen är några av dem.

2.2 Delaktighet och inflytande

I detta kapitel behandlar vi teorier som rör sig inom området delaktighet och inflytande. Fokus ligger på barn och ungdomars rättigheter till delaktighet och inflytande i

samhället. Med dessa begrepp menar vi att få möjlighet att delta, påverka och medverka i beslut som rör alla individer i samhället.

2.2.1 Delaktighet

Att vara delaktig och ha inflytande har stor betydelse för en persons utveckling. Har man möjligheten att påverka ger det ett bättre självförtroende och en känsla av att man som människa är värd någonting. Delaktighet ger också en känsla av att bli tagen i anspråk och att vara respekterad, detta är något som är viktigt under barn- och ungdomsåren. När unga får vara aktiva och delaktiga utvecklas man som människor. För att demokratin ska fortleva måste barn och ungdomar få känna sig delaktiga i samhället och kunna ta en aktiv del i det politiska livet. Erfarenheten av att delta i demokratiska arbetsformer lär sig barn och unga att inhämta fakta och lyssna på andras argument. Delaktighet ses som en viktig livskompetens. Statens folkhälsoinstitut har gjort en översikt om hur ökat inflytande påverkar barn i frågor som rör dem själva. 20 av 24 analyser visade av barns hälsa gynnades av ökat inflytande. Genom att ge barn och unga möjligheten att ge sina synpunkter så tillförs en dimension som inte kan fås på ett annat sätt. Upplevelser som barn och unga har av dagens samhälle kan bara de relatera till. De vuxna kan ta med sig sin egen uppfattning sen de var små med den måste kompletteras med den bilden som dagen unga ger oss för att det ska bli ett fullvärdigt beslutsunderlag (Barnombudsmannen 2006).

I en av barnkonventionens grundläggande principer står det:

”Konventionsstaterna skall tillförstärka det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets mognad och ålder. För detta ändamål skall barnets särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom ställföreträdare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols och administrativa förfaranden som rör barnet” (Barnombudsmannen 2006).

I förhållande till principen ovan som innebär att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad. I denna diskussion om barns och ungas rätt till inflytande framkommer ibland en oro för att ge barn och unga för stort ansvar. Oron över detta gäller om man barn tvingas ta ställning till frågor som de inte har en möjlighet att överblicka konsekvenserna av. Upplevelsen av att inte känna att sina åsikter har någon betydelse och inte lika mycket värda, innebär att man får en känsla av utanförskap. Detta utanförskap kan i sin tur leda till att man inte har tillit till systemet som finns. Målet måste ju vara att behålla det demokratiska systemet och ge samtliga medborgare, oavsett ålder möjligheter att delta (Barnombudsmannen 2006).

2.2.2 Empowerment

Empowerment är ett begrepp som man stöttar på när man kommer i kontakt med när man talar om socialt styre, delaktighet, makt, kompetens, deltagande, självstyre och liknande. Detta innebär att människor måste betraktas som subjekt och som individer som kan styra sina egna liv. I början var empowerment endast en teori som berörde vuxna, men idag finns det en tillämpning på empowerment även för barn och ungdomar. Då kopplas det ihop med barn och ungdomar levnadsförhållande. Barn och ungdomar

har med andra ord också befunnits sig i samma situation som andra maktlösa grupper med kännetecknen som brist på erfarenhet, ekonomisk sårbarhet, hjälplöshet, minskad känsla av kontroll över det som blir av deras liv, mognad och resurser. Empowerment syftar till att förändra sin situation på något sätt, kan förhållande mellan dem och vuxna knappast ses som jämbördigt. Vuxna kan däremot jobba genom att forma och strukturer erfarenheter på ett sätt som underlättar för ungdomar att stärka och maktgöra sig själva. Genom arbetet med ungdomarnas självaktiviteter utesluter inte en aktiv vuxenmedverkan (Näsman,2002, s.306-314).

”ge en människa en fisk och hon är mätt för dagen, lär henne fiska och hon är mätt för livet” (kinesiskt ordspråk som illustrerar begreppet empowerment, Näsman, 2002, s.216).

Det är viktigt att ge barn och ungdomar rätt till inflytande över sin situation är betydelsefullt inte enbart ur demokratisk synpunkt, utan även ur välfärds- och folkhälsopunkt. Empowerment kan spela en viktig roll som metod för att förbättra barn och ungdomars levnadsförhållande. Genom att lyfta fram både individen och kollektivet kan det bidra med att främja välfärdsarbetet inom olika områden som rör ungdomar b.la. hälsofrämjande arbete. Innebörden av empowerment kan ha betydelse för möjligheten att bedriva ett förändringsarbete, det kan bidra till att människor skaffar makt över sina liv och möjlighet att höja sin kompetens och stärka sina resurser (Näsman,2002, s.325-326).

2.2.3 Barn och ungdomar och rätten till politiskt inflytande

I Sverige och alla de länder som använder sig av ett demokratiskt synsätt är rätten till att rösta en grundläggande medborgerlig och mänsklig rättighet. I den svenska regeringen framgår det att rösträtten ska tillfalla alla medborgare och av Förenta nationernas deklaration om de mänskliga rättigheterna att alla har rätt att ta del i den offentliga beslutsfattandet direkt eller genom valda representanter. Samtidigt är det så idag att inte något land har barn eller ungdomar rösträtt och det anses inte att de ska ha det heller. Men uttrycket alla medborgare och allas rättigheter gäller inte barn och ungdomar. Argumenten emot brukar heta att barn och ungdomar saknar den kompetens som politiskt inflytande anses förutsätta. Barn och ungdomar är med andra ord alltför okunniga, omogna och inkompetenta för att få rösträtt i demokratiska val (Beckman, 2003, s.75).

FN:s Barnkonvention stadgar att åsikter i frågor som rör barnet bör tillmätas ökad betydelse. Barn och ungdomars inflytande och delaktighet i samhället ska finnas på alla plan . I Sverige har den svenska regeringen tagit intryck av detta resonemang och hävdar att barn i Sverige har rätt att komma till tals i ärenden som rör dem själva. Ungdomar ska ha inflytande för att det är en demokratisk rättighet. Men också för att deras kunskaper, erfarenheter och värderingar är en värdefull resurs (Barnombudsmannen 2006, s.35).

Medborgarkompetens kan betraktas på fyra olika sätt i en demokrati: som tilltro, som intressekompetens, som sakkompetens eller som etisk kompetens. Dahl hävdar att demokratin förutsätter en förmåga att inse sina egna intresse: intressekompetens. Den vanliga uppfattningen mellan barn och vuxna är att just den vuxna, men inte barn, kan avgöra vad de egentligen vill och har behov av (Beckman, 2003, s.83). Men det är just i

dessa förhållande som just barn känner till sina egna intressen som det påpekas att barn har kompetens. FN:s Barnkonvention stadgar att åsikter i frågor som rör barnet bör tillmätas ökad betydelse. I Sverige har den svenska regeringen tagit intryck av detta resonemang och hävdar att barn i Sverige har rätt att komma till tals i ärenden som rör dem själva. Enligt regeringen ska man betrakta barnet som kompetent och har kunskap utifrån sina förutsättningar (Beckman, 2003, s.84). Det finns stora skillnader i åsikterna i fråga om barn och ungdomars kompetens, det som fokus skulle hamna på är vilken kompetens som har störst betydelse för demokratin. Vad är viktigast, att politiskt inflytande utövas av dem som är kunniga oavsett vilka intressen de företräder. Diskussioner kring sänkt ålder på rösträtt förekommer alltid och blir alltid lika komplicerad. Det finns redan idag olika möjligheter för barn och ungdomar att utöva politiskt inflytande på lokal nivå. De svenska kommunerna har möjligheter att besluta om att ge barn initiativrätt i kommunala beslut. Det innebär att barn och ungdomar därmed skulle kunna påverka vilka ärenden som skall tas upp och övervägas i kommunfullmäktige. Här kommer återigen diskussionen kring antagandet om hur kompetenta barn och ungdomar är att ta del och ha inflytande i rikstäckande frågor (Beckman, 2003, s.88-89).

2.3 Medborgarfostran

Under detta tema kommer vi presentera teorier som rör sig inom området medborgarfostran, här belyser vi ämne som *demokrati*, *skola* och *demokrati*, *demokratifostran* och *medborgarskap*. Med medborgarfostran menar vi hur man på bästa sätt lär sig bli en aktiv, deltagande medborgare med kunskaper om hur det demokratiska samhället fungerar.

2.3.1 Demokrati

Demokratin är mer än en speciell styrelseform, den är mer än makt och att stifta lagar. Dewey beskriver demokrati som ett medel ”för att förverkliga mål som berör de mänskliga relationernas hela stora område och personlighetens utveckling.” (Dewey, 2004 s.154)

Dewey menar att demokrati är ett sätt att leva socialt och att den är en förutsättning för välfärden. Demokratin sker oftast i institutionaliserad form, styrning av en stat med folkvalda politiker, som verkar fungera. Människan påverkas under de institutioner som hon lever i och bör därför ha rätt att ta beslut vid dess uppkomst. Dewey menar dock att denna demokrati inte är till för alla, det är vissa som har makten och att de ibland kan utesluta andra från deltagande. Vissa anses klokare än andra och får då ta besluten istället för att alla medborgare ska bli tillfrågade. Detta gör att mycket av människors sätt att tänka och handla kommer idéerna från de styrande. (Dewey, 2004, s.155-157).

En liknande definition av ett demokratiskt samhälle har Lindensjö (2003) den innebär att medborgarna aktivt deltar i samhället och för fram sina åsikter och viljor i den styrelse som finns lokalt eller på nationsnivå. ”Oftast är folket splittrat i grupper och individer och att det därför inte finns en allmän, samlad eller genuin folkvilja. Det är de valda själva, politikerna, som i den politiska processen utformar folkviljan” (Lindensjö, 2003, s.122-123).

Detta betyder att alla medborgarna inte har bestämmanderätt i alla frågor. Därför finns val, där folket får välja de representanter som de tycker har samma åsikt som dem i olika frågor (Lindensjö, 2003, s.122-123).

2.3.2 Skola och demokrati

Skolans vision att fostra politiskt jämlika, demokratiskt sinnade och kunniga medborgare med en vilja att delta i samhällsbygget, har mött såväl framgång som motgångar under 1900-talets andra halvsekel (Englund, 2003. s.49).

Det offentliga skolväsendet vilar på demokratins grund. ”Skollagen (1985:1100) slår fast att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar... skolan har en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hur eleverna förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på ” (Englund, 2003. s.50).

Den grundläggande demokratiska undervisningen ges i skolan, här lärs samhällets regler och värderingar ut. SOU:s (1991) utredning menar att en bra skoldemokrati lägger grunden för en djupare och starkare demokrati i Sverige. Det är dock en lång väg kvar med arbetet för en bättre demokrati (SOU 1991:12, s.150). Det finns två sätt att se på demokratin, de som ser den som ”medel” där endast en liten del har makten och den stora massan är passiv. Men demokrati kan också ses som ett ”mål” där själva deltagandet är det som styr om det är en demokrati eller inte (SOU 1991:12, s.179).

Englund utgår ifrån ett utbildningssystem som en viktig del av samhället, som en mötesplats mellan olika kulturer, olika uppfattningar och olika grundläggande värderingar. Det övergripande målet ska vara att utveckla en kommunikativ kompetens och ömsesidig respekt hos deltagarna (Englund, 2003. s.64). I sina diskussioner leder Englund oss in i den delibertiva demokratiuppfattningen, som betyder att vi har förmågan att bestämma över sig själv (Englund, 2003. s.66). I skolans värld har det delibertiva samtalet successivt kommit att ta en central plats. I samtalet strävar man efter att individen själv tar ställning genom att lyssna, överväga, söka argument och värdera, samtidigt som det finns en kollektiv strävan efter att finna värden och normer som alla kan enas om (Englund, 2003. s.67). Klas Roth menar precis som Englund vikten av att samtalet ska ske mellan jämlika parter, han anser att så inte är fallet i skolan idag. ”Läraren har makt över eleverna och eleverna är tvingade att vara på plats.” (Mathiason, 2005, s 50).

2.3.3 Medborgarskap

Dagens diskussioner om medborgarskap börjar bli komplicerade och särskilt begreppets definition, det finns idag många olika former av medborgarskap, globalt medborgarskap, postnationellt medborgarskap, kulturellt medborgarskap mm. Medborgarbegreppet används på olika sätt i olika demokratiuppfattningar och har utvecklats med de sätt som de används på. Traditionellt beskrivs medborgarskap som både en individuell och en kollektiv dimension. De klassiska idealen ser på medborgaren som en aktiv, moralisk, social, intelligent och politisk individ, historiskt sett har medborgarskap varit knutet till en idé om aktivt politiskt deltagande. Begreppet får då en kollektiv dimension som medlemskap i en politisk gemenskap och då kommer även rättigheter och skyldigheter att knytas till begreppet. I modern tid ses medborgare som medlemmar i en nationalstat och medborgarskap uppstår genom ett sammankopplande av individen med

nationalstatens territorium, antingen genom födsel eller boende (Svensson, 2008, s.18-20).

Skolan har en speciell ställning till samhället genom deras uppgift att utbilda samhällsmedlemmar i utveckling. Det fungerar som en arena för ungdomars individuella livsprojekt samtidigt som den sägs vara vuxenvärldens särskilda verksamhet för att möta och ta hand, utbilda och utveckla barn och ungdomar med avseende på mer gemensamma samhällsangelägenheter. Skolan och utbildning kan på så sätt ses som ett offentligt rum, som överskrider den privata erfarenheten och i vilket både stat och civilt samhälle. De ungdomar som genom utbildning deltar i skolans offentliga rum betraktas därför som medborgare, både i juridisk mening i relation till staten och som medlemmar i en samhällsgemenskap i ett civilt samhälle. Hur ungdomar uppfattar sin medborgarroll i samhället är ett resultat av hur demokratins diskursivt och praktiskt utövas – i skolan och samhället för övrigt. Demokratin kan exempelvis uppfattas handla om att i funktionalistisk anda välja representanter för klassen till elevråd, får det sannolikt konsekvenser för förståelsen av innebörden av medborgarskapsrollen. Om man däremot att i normativ mening själv ta ansvaret och föra sin egen – och förhoppningsvis andras talan. Att lära sig att förhålla sig reflexivt och förhandla med andra människor om mening och möjligheter, så uppstår det andra konsekvenser av hur medborgarrollen uppfattas. Sålart utesluter inte den ena demokratimodellens innebörd den andra utan samhället förutsätter och har behov av både och varianter däribland (Carlsson, 2006, s.9-13).

2.3.4 Demokratifostran

Vårt samhällssystem bygger på demokrati vilket innebär att varje medborgare i sina olika roller i livet som ung, medelålders, gammal osv. måste ha en underbyggd bild av demokratins idé och funktion i olika sammanhang. Demokratin är så mycket mer än bara en beslutsteknik, det innebär att man förutsätter ett demokratiskt förhållningsätt hos individen, en idé om hur demokratin bör fungera, vad som är dess begränsningar, möjligheter samt hur den kan missbrukas och vilka krav den ställer på var och en. Demokratin är i sig ett mål och ett mycket viktigt politiskt mål men det är också ett medel till förändring. Av den anledningen blir demokratin aldrig inaktuell. Nya problem kräver nya reformer.

Skolans roll i utbildandet av medborgare i dagens samhälle är stor, idag går mer än två miljoner unga människor i skolan. De flesta går också tolv år i skolan, under denna period förändras man som individ från ett litet barn till en myndig person. Därför är det viktigt att se skolan som en av de viktigaste resurserna när det gäller att forma människor till ansvarsfulla och självständiga medborgare. Skolan är ett av de viktigaste redskapen som finns för att ge alla individer en gemensam värdegrund eller kunskaper om andras värderingar och sammanhangen bakom dessa. Rapporterna från Skolverket visar att den nuvarande skolan inte lyckas med att vara brobyggare utan de fäster istället tidigare sociala och etniska skillnader. Det framstår då många själ till att söka efter andra former för att träna upp den uppväxande befolkningen i att själv ta sig an sina angelägenheter, i att erövra demokratin. En sådan utbildning skulle ge kunskap i hur beslutsprocessen ser ut och insikt i hur den fungerar genom kombination av bokliga

studier, tillämpning av mötesteknik samt debatt och analys kring olika synsätt (Larsson, 2003.s.150-153).

Frågor som rör ungdomars värderingar har fått ökad tyngd och relevans för skolan, förskolan och andra institutioner som sysslar med utbildning, fostran och omsorg av barn och unga. Idag har både skolan och förskolan ett ansvar när det gäller att förmedla och förankra demokratiska värden, dvs. vad som betraktas som grundläggande gemensamma värden i ett demokratiskt samhälle. Etik och moral anses som några av de värden som är länkat till demokratiska värden och normer. Som en utgångspunkt för värdegrunden förordnar man en ansats som bygger på samtals demokrati vilket innebär att framför allt samspel mellan människor och därmed demokratins innehåll och funktion blir intressant. Värderingsfrågor som rör yttrandefrihet och inflytande i samhället är också frågor som är viktiga för ungdomarna i deras utbildning och fostran, inte minst inom området demokrati (Hårsman, 2003 s.235-236).

2.4 Bildning

Under kapitlet bildning kommer vi belysa teorier som behandlar ämne inom lärandet, ett lärande som pågår över alla sfärer i samhället. Bildning beskrivs som ett begrepp av lärande som försigår ständigt under en individs liv.

2.4.1 Bildning och livslångt lärande

Det livslånga lärandet är ett integrativt begrepp som ser lärandet i hela livets skede och inom olika institutioner (skola, arbete och fritid). Bernt Gustavsson (1996) vill omstrukturera begreppet livslångt lärande i viss mening och införliva ordet bildning i sammanhanget.

Bildning består utav två delar enligt, dels kan den vara en ”fri och oändlig process” under en människas liv där utveckling sker helt på den egna individens premisser utan förebilder och mål. I den andra delen av begreppets betydelse kan vi se en persons utveckling som har klara utstakade mål som under ett program inom en institution. Där kan målet vara att utbilda och forma ansvariga samhällsmedborgare. Det vill säga kan bildning vara både en process och ett mål. Bildning fungerar på båda sätten eftersom människan lever i en social och ekonomisk kultur där hon begränsas av bland annat olika demokratiska och humanistiska värden. Denna påverkan minskar bildningens betydelse av att utvecklas rent själv. Lika lite kan en institution inte ta ifrån individen sina fria val och självständighet. (Gustavsson, 1996, s. 18)

Gustavsson menar att för att lära oss någonting tar en person utgångspunkt i sig själv, lärandet måste börja med det intressanta och nära. Men vi har inte all kunskap inom oss och vår omvärld utan vi måste söka nya vägar för att få ny kunskap. (Gustavsson, 1996, s. 19) Då vi lär oss någonting måste vi gå utanför oss själva och koncentrera oss på uppgiften t.ex. vid handarbete. Detta betyder att vi måste lämna det privata bakom oss och ”objektivera oss i världen.” (Gustavsson i Larsson, 1996, s. 56) Likaså sker då vi rationellt reflekterar över vår omvärld. Detta betyder att för att lära och utvecklas måste människan gå utanför sig själv, människan skapar sin identitet i relation till andra.(Gustavsson, 1996. s. 56)

”Kunskap och lärande är på det sättet *en relation mellan det vardagligt bekanta, och det nya, okända och främmande*. Detta är också bildningstankens betydelse och mening. I sin vidaste klassiska form är bildning att betrakta som en rörelse, i vilken människan bryter upp från det vardagliga, ger sig ut i det okända, för att sedan föra tillbaka nya erfarenheter till sig själv.” (Gustavsson, 1996. s. 19)

Staffan Larsson (1996) skriver vidare om begreppet livslångt lärande i sin bok med samma namn: Då vi är vakna tänker vi och lär oss hela tiden, vår hjärna fylls med intryck, formulerar begrepp och resonemang. Av alla intryck som vi upplever skapar vi vår omvärld och tolkar hur den ser ut. ”Dessa tolkningar kan vi kalla vår personliga kunskap. Oavsett om tolkningarna av andra betraktas som sanna eller ej, så bildar de basen för varje persons sätt att föreställa sig omvärlden.” (Larsson, 1996. s. 11)

Under vår vakna tid så tolkar vi omvärlden men vi handlar också, ibland medvetet och ibland omedvetet. Då vi lär oss en sak koncentrerar vi oss väldigt mycket på att lära oss momentet och då vi lärt oss det utför vi momentet rutinmässigt. Det är endast då något stör rutinen som vi reflekterar över den. Vi lär oss genom hela livet. I grunden finns vår kultur och vårt språk som ger oss en plattform att stå på. Då vi träffar andra med en annan kultur och annan kunskap lär vi oss från dem. Denna utveckling stannar inte inom skolans värld utan det är en livslång process. (Larsson, 1996. s. 10-13)

*”Man kan således betrakta såväl medvetandet som handlandet som något som utgör förbindelsen mellan individen och hennes omvärld. Vi kan varken föreställa oss medvetandet eller handlandet utan att såväl individ som omvärld förutsätts.”... ”
Via handlingen påverkar vi omvärlden. Denna livsvärld är formad av dess existens i tid och rum; dess innehåll är således präglad av de levnadsvillkor vi hamnat i.”* (Larsson, 1996, s. 14)

2.4.2 Olika bildningsideal

Eriksson och Markström beskriver begreppet bildning som ”en föreställning om människan som fri varelse som bildade sig eller skapade sig till något som inte var på förhand givet.” (Eriksson & Markström, 2000. s.53) Det finns i huvudsak tre olika bildningsideal.

Medborgarbildningsidealet

I detta ideal framhålls vetenskapen och förnuftet där det är ”människans förnuft som utvecklas genom ökad insikt.” (Eriksson & Markström, 2000, s.57) Alla människor ska ha rätt att få ta del av vetenskapliga upptäckter och därför är demokrati viktig i detta ideal. All kunskap och samhällsangelägenheter ska vara tillgänglig för medborgarna. Detta ideal kan ses främst inom frikyrkorörelsen, nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen. De ville att människor genom bildning skulle blicka framåt och protesterade mot den då rådande samhällsordningen som fanns. Medborgarbildningsidealet ser att kunskapen ska användas för framtiden och inte lika mycket här och nu. (Eriksson & Markström, 2000, s.57)

Personlighetsbildningsidealet

Detta ideal kan förknippas med nyhumanism. ”Människan har förmåga till kunskap. Genom bildning kan dessa förmågor aktiveras och resultatet blir den enskilde

människans självförverkligande” (Eriksson & Markström, 2000, s.58) Under antiken var det viktigt att implementera och studera den antika kulturen, genom att studera andra människor blev individen en människa. Nu menar några teoretiker att kulturarvet hela tiden är utsatt för omtolkningar och dessa ska införlivas i varje människa så att kulturen kan föras vidare. Det betyder också att det är viktigt att lära av andra. Dessa tankar har tillämpats delvis i den svenska skolan genom bl.a. Skola för bildning.(är ett styrdokument för värdegrundsfrågor, utgivet år 1997 av riksdag och regering) (Eriksson & Markström, 2000, s.58-59) <http://www.skolverket.se/publikationer?id=135>

Självbildningidealet

Rousseau och Kant är två teoretiker som menar att det är människan själv som har den inneboende kraften och förmågan att söka kunskap. Rousseau menade att det var en inneboende resurs i varje individ. Kunskapen söktes efter vad varje persons behov och tidigare erfarenheter. Detta betydde att alla människor kan bilda sig, att utbildning tillhör folket istället för en liten elit. Det är viktigt med motivation och förnuft och detta ideal lade grunden för t.ex studiecirklar. (Eriksson & Markström, 2000, s.60-61)

Vi har valt att i vår framställning av Ungdomstinget att förhålla oss till de olika bildningsidealen. Hade vi valt endast en av dem, hade vi varit tvungna att göra stora begränsningar och det anser vi hämmar vårt arbete.

2.4.3 Kommunikation – Lärande och utveckling

Kommunikation kommer ifrån latinets *communicare* som betyder ”att göra gemensamt”. Den grundläggande betydelsen av ordet kommunikation, är att utföra handlingar som skapar eller bevarar en gemenskap. I dagens språkbruk så används det i många olika sammanhang och då med olika betydelser, det kan exempelvis betyda ”att prata med”, ”förmedla upplysningar till”, ”ha kontakt med” eller ”vara tillsammans med” (Fuglestad, 1999, s.16).

Människor har alltid lärt ut och lärt av varandra, det är en del i den sociala tillvaro vi lever i. Samtalet kan ses som den främsta delen i att överföra kunskap förmedlar insikter och kunskaper som en individ för med sig och formas av. (Säljö, 2000, s.47-48) Då vi på fritiden är på t.ex. en fritidsgård följer människan vissa kommunikativa spelregler som är förväntade. Vi lär oss att agera enligt vissa sociala kontexter som vi lär oss under hela vår uppväxt. Det ställs krav på oss och genom dessa krav och erfarenheter lär vi oss vad som är rätt och fel. Vi hanterar situationer med hjälp av rutiner men vi lär oss också genom att våga oss utanför ramen och det bekanta (Säljö, 2000, s.104-105). I alla processer är kommunikation/interaktion mellan människor är avgörande, det är också genom kommunikation som sociokulturella resurser skapas och det är genom kommunikation som det förs vidare (Säljö, 2000, s.22). Det som är av mest intresse är inte hurvida människor lär sig något utan när och vad de lär sig av de situationer de ingår i (Säljö, 2000, s.28). Säljö menar att i ett sociokulturellt perspektiv på mänskligt lärande och utveckling blir kommunikativa processer helt centrala. Det är genom kommunikation som individen blir delaktig, deltagande i kunskaper och färdigheter (Säljö, 2000, s.37). Människor lär sig av att delta i praktiska och kommunikativa samspel med andra. De sätt att resonera och tolka verkligheten som vi möter i interaktionen, använder vi senare som resurser för att förstå och kommunicera i framtida situationer (Säljö, 2000, s.105-106).”Individens sätt att uppfatta världen och agera i den

har ett intimt samband med de omgivande sociala och kulturella mönstren. De sätt att tala, lösa och definiera problem som vi möter i vår omvärld, tar vi över och använder för eget bruk.” (Säljö, 2000, s.105). Kommunikation har två sidor en vänd utåt (kommunikation) och en vänd inåt (tänkande) för oss själva att lära. Vi använder de redskap vi får av andra för att använda i framtiden. Människan lär sig att hantera sin omvärld genom språket som kan avspegla sig i värderingar, känslor och attityder. Människan är en handlande människa som kan omskapa sin omvärld och sina livsvillkor. (Säljö, 2000, s.107)

Fuglestad (1999) använder i sin diskussion om kommunikation Fiskes (1982) två begrepp som han kallar för processtraditionen och den semiotiska traditionen. Det som skiljer de båda begreppen åt är att inom processtraditionen uppfattar man kommunikation som ”över-föring av budskap”. Modellen går ut på avsändare-budskap-mottagare, budskapet går ut på att innebörden ska komma fram till mottagaren med samma mening som det har för avsändaren. Inom processtraditionen måste man vara medveten om alla störningar på vägen från avsändaren till mottagaren. Störningar skapar kommunikationsproblem eller leder till att kommunikationen bryter samman. I semiotiskt perspektiv menar Fuglestad (1999) att kommunikationsproblem lika gärna kan vara uttryck för kulturella skillnader mellan avsändare och mottagare som för faktiska missförstånd. Definitionen på kommunikation inom den semiotiska traditionen är ”produktion och utväxling av mening”. Mening uppstår genom en aktiv process från läsarens sida och påverkas av läsarens kulturella bakgrund och personliga historia (Fuglestad, 1999, s.16-17).

2.4.4 Miljöer för lärande

Lärande är idag betydelsefullt i alla miljöer man vistas i. Det talas om olika sorters lärande exempelvis livslångt lärande och lärande i organisationer och intresset för att förstå hur individen kan förbättra sitt inlärningsförlopp. Lärandet har idag en viktig position i vår kultur och är knutet till ekonomisk och social utveckling, till en önskan om att förbättra våra levnadsvillkor. En välutbildad befolkning som kan konkurrera om kvalificerade arbeten uppfattas idag som en av de viktigaste förutsättningarna för ökat välstånd och höjd livskvalitet (Säljö, 2000, s.11).

Lärandet är idag inte enbart kopplat till skolan utan är något som sker överallt. Carlgren (2000) menar att lärande idag är uttryck för flexibilitet och föränderlighet, detta är nödvändigt i takt med de samhälleliga förändringar som ständigt sker (Carlgren, 1999, s.9).

Lärandet delas upp i tre kategorier: *formellt*, *informellt* och *icke-formellt lärande*. Dessa kategoriseras efter vilken del av samhället lärandet återfinns i samt hur det beskrivs.

- Formellt lärande sker i skolan. Ett lärande som pågår systematiskt och med inget annat syfte än att lära sig och att erhålla kunskap. I skolan lär man sig olika färdigheter som antas komma till användning i olika praktiska sammanhang framöver. Det är en utbildningsgång där det ena steget bygger på det andra. Efter en genomgången utbildningen får eleven ett betyg eller liknande med vars hjälp man senare kan söka sig vidare i utbildningssystemet.

- Lärandet utanför skolan brukar kallas informellt lärande och kännetecknas av att det är ett lärande som pågår utanför det organiserade lärandet exempelvis: på fritiden och föreningsaktiviteter etc.
- ”Med icke-formellt lärande avses olika typer av organiserade utbildningsaktiviteter, som syftar till att tillgodose en viss grupps utbildningsbehov. Exempelvis studieförbundens studiecirklar”. (Hård af Segerstad, 1996, s.37)

2.4.5 Lärandet i skolan

Skolan har tidigare varit den enda prioriterade institutionen för lärande, men med dagens diskussioner kring skolans betydelse för lärandet har denna uppfattning ändrats. B.la. efter de samhällsförändringar som skett med mediaindustrins intåg och den större fokuseringen på en mer demokratisk skola (SOU 1991:12 s.150). Det öppnar för frågor om relationen om vad man egentligen lär sig i och utanför skolan (Carlgren, 1999, s.10).

Hur människor lär sig kan aldrig bli en fråga enbart om teknik och metod, vilket fokus ibland ligger på i skolan (Säljö, 2000, s.12). För att lärandet ska vara positivt och bra krävs att aktiviteten, det som ska läras in, sammanfaller med det som barnet (ungdomen) uppfattar som spontant och naturligt (Dewey, 2004, s.46). Säljö (2000) anser att den övergripande frågan som rör vår förmåga att lära är att se hur kunskaper återspeglas i samhället mer generellt. Den allmänna skolan är en av de institutioner som har störst betydelse för lärandet, men det innebär inte att man ska utesluta andra miljöer, för vi lär oss även i andra sammanhang av familjen, bland vänner och kamrater, i föreningar och på arbetsplatser (Säljö, 2000, s.12).

”En lärprocess kännetecknas av ett komplicerat samspel mellan intellektuella, känslomässiga och färdighetsmässiga processer inom individen, och som ett samspel mellan individen och den sociala omgivningen. Inläring är alltså något som försiggår inom individen (psykologisk process) och samtidigt sker inläring alltid i ett socialt sammanhang (social process)”. (Hård af Segerstad, 1996, s.13-14).

2.4.6 Fritid

Fritiden har länge fungerat som en arena mellan familj och andra etablerade institutioner i samhället. Avkoppling och rekreation, liksom fostran, förkovran, bildning har blivit typiska värden på denna ”mellan” arena och skapat normer som individen har kunnat använda i identitets- och socialisationsprocessen. Många kända teoretiker har uppmärksammat betydelsen av självförverkligande, bildning och rekreation där ibland: Rousseau i det ”sociala kontraktet” även Durkheim skrev om vikten av önskvärda och beundransvärda handlingar t.ex. sport och konst. Tänkandet om individens behov av att få inneboende resurser och bli en fri och socialmedborgare är lika aktuell diskussion idag (Kihlström & Roos, 2000, s.240).

Fritiden idag står för sin egen ”fria tid”, där det handlar om individens önsknings och känslor. Individen väljer fritidsysselsättning efter vad han/hon vill ägna sig åt, dessa rättigheter har inte alltid funnit. Fritiden idag är kopplad till frågor som samhällsstruktur och handlingkapacitet, man vill vissa på att fritiden framstår som en fri arena utan

förplikelser. Så enkelt är det inte då individens handlingutrymme börjar bli begränsat när socioekonomisk status, individens fysiska och psykiska styrka idag kan vara avgörande för valet av fritiden. Individens faktiska fritidsutövande kan vara både komplicerat och begränsat. (Roos, 2000, s.389-390). Fritidens innehåll och betydelse är i förändring till följd av det postindustriella samhället och den senmoderna kulturens intåg. Man kan se tendenser till detta genom ökat utrymme för kommersiell fritid. En annan tendens är att fritiden idag även står för identitetsarbete och medningsskapande (Berggren, 2000, s.18). Det senmoderna samhället utmanar idag, en ambition att unga skall integreras i samhällslivet, fritidsarenan blir alltmer viktig i utvecklandet av denna process. Lika viktigt är det att de unga själva i deras möjligheter att bli synliggjorda kommer fram genom en aktiv dialog med vuxensamhället, dvs. att på detta sätt stärka de ungas status som aktiva och ansvarsfulla medborgare (Kihlström & Roos, 2000, s.263).

2.4.6 Fritidens läroprocess

Individen utvecklas i ett samspel med sin omvärld, lär sig benämna denna omvärld, lär sig sociala regler, lär sig förstå sammanhang osv (Dewey, 1998, s.15). Att vara ung i det moderna samhället innebär att ständigt befinna sig i position av ett komplext yttre som inre sökande och identitetsarbete. Detta gäller alla unga oavsett klass, kön och etnisk bakgrund. Synen på ungdomarnas egen kultur som något hotfullt har ännu idag ett starkt grepp. Sernhedes (2000) utgångspunkt är att ungdomskulturen innehåller många viktiga läroprocesser och han menar då alla former av ungdomsarbete, oavsett om det är fritidsgårdar, skola, socialt arbete eller studiecirklar. Samhället borde visa större förståelse och intresse för den kultur som ungdomarna väljer själva, utvecklar och ser som sin egen. Sernhedes ger exempel på en självstyrande ungdomsverksamhet som en rapgrupp som utvecklats som ett forum som exemplariska läroprocesser och där det utvecklats en rad viktiga kompetenser. Det viktiga i dessa läroprocesser är att det ger utrymme för både progressions- och regressionsintressen, dvs. det handlar om ett lärande där såväl individens önskan om att ta in nya saker som behovet av att luta sig tillbaka mot det redan kända samverkar (Sernhedes, 2000, s.345-346).

Som vi tagit upp tidigare håller fritidens betydelse förändras, det har idag blivit en social scen där ungdomar utvecklar identiteter, kulturer och livsprojekt. Tidigare förebilder (föräldrar och arbetskamrater) när det gäller fostran och social förståelse har successivt förändrats och andra förebilder tagit plats. Skillnaderna i fritidssysselsättning, umgängesformer och val av kamrater delar in ungdomarna i olika ”grupper”. De skilda stilarna visar antydning var de befinner sig i det sociala rummet. På samma sätt skapar skapar fritidens arenor erfarenhet för ungdomarna, det är där de lär sig livets spelregler. Ungdomarna utvecklar en känsla för livet på skilda områden som skall bemästras och en verklighetsuppfattning utifrån vilken de förstår och tolkar sin omvärld. Fritiden bidrar därför till att ge de unga en bild av hur verkligheten ser ut och fungerar (Nilsson, 2000, s.380).

Fritidens läroprocesser medverkar till att lösa upp de tidigare så skarpa gränssnitten mellan utbildning och fritid och mellan arbetsliv och fritid. Många av de populära professionerna inom sektorer som ex: media, idrott och data förutsätter kunskap som inte kan fås genom traditionell utbildning. Dessa kunskaper och kompetenser har istället uppnåtts under många års informellt lärande. Fritiden har på detta sätt börjat fungera som en informell yrkesutbildning. Man ska inte glömma att fritiden handlar om

upplevelser. För ungdomar innebär fritiden framför allt tid för kärlek, nöje, vänskap och vila, Fritiden kan därför inte beskrivas i endast de funktioner den har. Fritiden har ett värde i sig (Nilsson, 2000, s.380-381).

2.5 Sammanfattning

Vårt teorikapitel syftar till att göra en genomgång av de teorier som vi senare kan hjälpa oss att beskriva de resultat som vi kommit fram till i vår undersökning.

Teorigenomgången har hållt sig till olika teman där delaktighet och inflytande är det första temat som vi behandlar. Vi belyser där vikten av deltagande och inflytandesamhälle för alla, där även barn och ungdomar ska känna att de är aktiva.

Genom att ungdomarna känner att de tillåts vara deltagande så stärks också deras självförtroende och vilja vara med och påverka. På detta sätt skapas det en form av makt även till barn och ungdomar. Vi har också redogjort för vinsten som ett demokratiskt samhälle kan göra av att låta alla vara med och vara delaktiga. För att få individen att känna sig som en medborgare i samhället så måste den på samma gång få känslan av att kunna påverka. Det är också det demokratiska samhällets skyldighet för att bevara demokratin att lära barn och ungdomar att delta och vara aktiva, med andra ord fostra dem till aktiva medborgare. Bildning är något som man går igenom hela livet och som påverkar en till vem man blir, på samma gång går livslångt lärande in under samma tankemönster. Vi har beskrivit olika bildningsideal och hur man lär sig i olika miljöer. Där vi också beskrivit skolans roll som det formella lärandet och fritidens roll som det informella lärandet.

3. Metod

Vi vill belysa ungdomars lärande via deras engagemang i en organisation. Detta har vi gjort genom att använda oss av observationer, en intervju med verksamhetsledaren för Ungdomstinget samt intervjuer med fem ungdomar för att belysa vårt syfte och frågeställningar.

3.1 Fallstudie

En fallstudie kan beskrivas som en undersökning av ett avgränsat system. Vi vill undersöka en speciell organisation, Ungdomstinget, och belysa samspelet mellan människorna i organisationen. Detta för att vi inte vill göra några generaliseringar utan för att vi ska kunna gå på ”djupet” i denna organisation och se vad som kännetecknar den.

Det finns inte några speciella insamlings- eller analysmetoder knutna till fallstudier utan det är upp till forskaren att använda sig av det hon eller han anser sig vara lämpligt (Merriam, 1994, s.24-25).

Vi har genomfört fem intervjuer med ungdomar som är aktiva på Ungdomstinget och i dess utskott. Samt en intervju med en verksamhetsledare och två observationer av de så kallade Stortinget dit alla ungdomar i Lund är välkomna att delta för att representera Lunds kommuns ungdomar.

3.1.1 Triangulering

Metoden vi använt kan kallas triangulering eftersom vi har använt oss utav mer än en insamlingsmetod. Vi började vår undersökning med att intervjua verksamhetsledaren för organisationen, genom att börja med honom fick vi en bra grund av kunskaper om vårt objekt. Vår andra insamlingsmetod var observation av två ungdomsting och där fick vi en uppfattning om hur ett ting fungerar och hur ungdomarna arbetar. Vi intervjuade sen fem ungdomar där vi under intervjun kunde gå in på specifika frågor om inflytande, demokarti och lärande. Att använda sig av tre olika insamlingsmetoder innebär att det uppväga de olika metodernas starka och svaga sidor. ”Genom att kombinera metoder kan en observatör utnyttja alla fördelar med metoderna och ändå ha kontroll över deras nackdelar” (Merriam, 1994, s. 85).

De två observationerna som gjordes samt intervjun med verksamhetsledaren gav oss ett djupare helhetsintryck av Ungdomstinget och dess organisation. Observationerna och intervjun gav oss en kunskap som senare hjälpte oss när vi skulle formulera frågor till ungdomarna.

Vårt val av ungdomar föll sig så att vi valde ungdomar som vi inte hade någon kännedom om och inte haft någon kontakt med tidigare. Med valet att vi inte vill bli påverkade av att man har någon form av relation som kan göra avtryck i resultatet. De ungdomar som blev tillfrågade var de ungdomar som satt med i någon av samordningsgrupperna och är de som har varit med längst i tinget samt har mest inflytande över Ungdomstinget arbete. Vi valde just dessa ungdomar med motiveringen att de har mest kunskap om vårt undersökningsområde och därigenom kunna få mest

relevant information. Den här uppsatsen har drag av ett induktivt synsätt, där vi lyssnar på intervjupersonen och sedan prövar den mot teorin även om vi redan har lite kunskap om den litteratur som finns om ämnet.

3.1.2 Kvalitativ ansats

Det finns två olika ansatser att använda då man ska göra en undersökning, kvalitativ och kvantitativ ansats. I vår undersökning så ansåg vi att det lämpade sig bäst att använda sig av en kvalitativ ansats, vårt främsta syfte i uppsatsen var att belysa ungdomarnas egen uppfattning om inflytande, demokrati och lärande i Ungdomstinget. Johannessen & Tufte (2002) menar att den kvalitativa metoden använder man sig först och främst av intervjuer och observationer, där intervjuer fungerar som en form av samtal. Genom att använda sig av den kvalitativa metoden så kan forskaren få med nya infallsvinklar som uppkommer under intervjunsgång. När vi i början av arbetets gång diskuterar val av metod så föll det från början ganska självklart att välja den kvalitativa metoden. Vi har tidigare varit i kontakt med vårt uppsatsområde och har en viss kännedom om fältet. Därför ansåg vi kvalitativa metoden skulle hjälpa oss att komma bakom de generella svaren och få en bättre känsla och förståelse för ungdomarna egen uppfattning om vi använde oss av den kvalitativa metoden. Vi var heller inte intresserade av att generalisera resultaten, utan se likheter och olikheter mellan de informanter vi intervjuade (Johannessen & Tufte, 2002, s. 67-70).

3.2 Förförståelse

Under årskurs två var vi på studiebesök på Ungdomstinget, där vi fick information om deras organisation och deras speciella arbetssätt med ungdomarna. Vi träffade då de två personerna som var med och startade Ungdomstinget. Under besöket fick vi båda en väldigt positiv bild av Ungdomstinget och hela organisationen som sådan och vi tyckte båda att detta var något som var väldigt intressant. Intressant framförallt för det är det vår utbildning har handlat om, ungdomar och fritid. Eftersom vi har varit i kontakt med organisationen tidigare och har en viss bild av den så kan det både en fördel och nackdel arbetsgång då vi kan vara färgade av vår första uppfattning om objektet. Men vi ska vara så objektiva som möjligt och se på vårt valda område med glasögon utifrån sett. Widerberg (2002) menar att det även kan ha sina fördelar att känna till sitt valde undersöknings område. Genom att använda sig av den kvalitativa intervjun så kan det flyta lättare då både forskare och intervjuperson ha tillit för varandra och det är lätt att följa upp trådar som objektet ger. (Widerberg, 2002, s.17-18)

I vår utbildning har vi endast kommit i kontakt med Deweys teorier om den demokratiska medborgaren och denna kunskap kan färga vår syn på annan teori som vi läser. Därför ansåg vi att vi var i behov av att läsa in oss på mer litteratur om demokrati och inflytande.

3.3 Genomförande

Här kommer nedan kommer det beskrivas hur vi genomfört våra intervjuer med verksamhetsledare och fem ungdomar från Ungdomstinget. Samt de två observationer som vi gjort.

3.3.1 Urval

Vår fallstudie ska belysa Ungdomstinget så ur en strategisk synpunkt bekantade vi oss med Ungdomstinget under två observationer av två olika Storting. Under observationerna kunde man ganska omgående urskilja vilka av ungdomarna som hade ledande roller såsom att de drev frågorna under mötet och var ordförande eller hade annan viktig roll. Vi visste inte varför det var så men vi förutsatte att de var aktiva och då skulle kunna ha intressanta svar för vårt syfte. Ungefär 10 stycken ungdomar ifrån Samordningsgruppen hade stannat kvar efter tingets slut för att plocka undan och vi ställde en generell fråga till alla om det var någon av dem ville delta i en intervju om Ungdomstinget och inflytande. Sex personer svarade att de kunde ställa upp, två killar och fyra tjejer. Vi presenterade oss själva och vår uppsats och frågade efter deras telefonnummer och email adress och sa att vi skulle kontakta dem för att senare boka in ett intervjudatum. Då vi själva valde vilken sorts ungdomar vi ville ha med i intervjun, gjorde vi ett strategiskt urval (Johannessen, Tufte, 2002, s. 84).

3.3.2 Observation

Två gånger har vi besökt stortingens för att se hur tinget är upplagt, vem som kommer dit och vilka frågor som de tar upp. De har en mötesordning med ordförande, sekreterare och justeringsmän och de har en egen budget som de kan dela ut till ungdomars olika projekt. Vårt första besök var i mars och då var temat miljö där ungdomar och vuxna fick diskutera hur Lunds miljö kunde förbättras i olika mindre diskussionsgrupper och sedan redovisa sina resultat i den stora gruppen.

Vid det andra besöket genomfördes det en paneldebatt med representanter från de flesta av Lunds politiska partier. Anledningen till debatten var att politikerna i slutet av februari röstade ner det ungdomspolitiska program som bl.a. Ungdomstinget jobbat fram. Under denna paneldebatt hade ungdomarna nu möjlighet att ställa frågor till politikerna som svarade på det de kunde och det var en bra diskussion.

Under våra observationer var vi på plats i ungdomarnas miljö för att få en uppfattning och en känsla av miljön på Storting. Detta skapade en rad iakttagelser och sinnesintryck, genom att vi satt och lyssnade och fick se hur ett storting fungerar. Under hela observationen gjorde vi anteckning om det vi upplevde, både i form av stödord samt längre meningar. Efter observationens gång sammanfattade vi våra anteckning. Vi använde oss av en icke-deltagande observation där vi inte deltog i ungdomarnas arbete utan enbart satt med och observerade deras arbete. Då alla är välkomna till stortingens så innebar det att där vi cirka 150 personer i lokalen. Det gjorde det omöjligt för ungdomarna att veta vem vi var eller vår syfte att vara där. Vi kunde lika bra vara politiker, tjänstemän eller från någon tidning. Det är både lätt och svårt att vara osynliga i en sådan miljö, men vi gjorde ingen ansats för att vissa vem eller vilka vi var.

Samtidigt finns det inte några garantier att de var helt opåverkade av vår närvaro (Johannessen, Tufte, 2002, s. 91-92).

3.3.3 Intervju

Vi valde att använda oss av Wickmanskagården som plats vid genomförande av våra intervjuer. Wickmanska är Ungdomstingets egna lokal beläget i centrala Lund, där de träffas och arbetar med Ungdomstinget. Vi valde Wickmanskagården som plats för våra intervjuer för vi kunde låna en tom lokal. Vi ansåg att detta skulle bli den bästa platsen att genomföra våra intervjuer för att det var en trygg och igenkännande lokal utan stormoment för ungdomarna. Innan vi påbörjade intervjuerna presenterade vi oss och vad intervjun samt uppsatsen skulle handla om. Under genomförandet av intervjuerna deltog vi båda, en av oss ställde frågorna och en den andra spelade in svaren på band samt antecknade vad som sades. Våra intervjuer har fungerat som ett samtal med intervjupersonerna eftersom de kan ge oväntade svar och det blir då lättare att följa upp svaren med följdfrågor. Det som kan vara svårt med intervju är att både forskare och den intervjuade kan misstolka svar respektive fråga. (Esaisasson m.fl; 2007, s. 283-292).

Vi har båda haft samma roll under intervjuerna, en intervjuade och den andra var sekreterare. Vi valde att både anteckna och spela in intervjuerna för att vara säkra på att inte missa något. Genom att enbart en av intervjuade så fick denna en känsla för intervjuformuläret och vilka följdfrågor som var lämpliga beroende på intervjupersonens svar. Självklart hade även sekreteraren möjlighet att ställa någon följdfråga, men detta uppkom vid något enstaka tillfälle. När vi gjorde frågorna så var inte svaren de viktiga utan att göra frågorna så stora och omfattande som möjligt för att få så breda svar som möjligt som kunde rymma så många nyanser med avsikt att få ett så bra resultat. Svaren tematiserades sedan för att få en helhetssyn av materialet. Alla intervjuer flöt på bra, vissa av ungdomarna hade mer att säga än de andra. Några hade varit med i Ungdomstinget längre och hade mycket att berätta om vad de hade varit med om eller inte. Andra intervjuer gick snabbt för att ungdomarna inte hade mycket att tillägga i de öppna frågorna. De svarade inte lika utförligt i sina svar. Dock var alla tillmötesgående och då vi frågade dem i slutet av intervjun om vi kunde få återkomma med fler frågor sade de alla ja till detta. Intervjun med Ungdomstingets grundare blev väldigt lång då han hade väldigt mycket att berätta. Detta samtal var mycket intressant och informationsrikt för vår uppsats.

Det är av stor vikt vid producerande av intervjufrågor att man är noga med formuleringar och underfrågor för att intervjupersonerna ska förstå de frågor man ställer. Annars är risken att man får svar på helt andra saker än vad meningen från början är. Vi har använt oss av en semistrukturerad intervjuguide där vissa frågor, teman och ordningsföljd har fastställts i förväg, men där det finns rum för förändringar beroende på informantens svar. Anledning till att vi använde oss av kvalitativ metod var att intervjun skulle fungera som ett samtal, med hjälp av semistrukturerad intervjuguide så fungerade intervjun som ett samtal vi styr med vissa teman och frågor för att inte flyta iväg. Genom att vi använde oss av semistrukturerad intervjuguide så hade ungdomarna också möjlighet att berätta om något som vi inte tänkt på tidigare. Där vi kunde senare kunde ställa intressanta följdfrågor (Johannessen, Tufte, 2002, s. 26-27).

Genom att båda två deltog vid intervjun så ser vi detta som en säkerhet om det skulle tillstå tekniska problem samt om följdfrågor kommer upp, då kan båda hjälpas åt att ställa dem. Alla intervjuer är bandade för att inte missa något som kan vara viktigt i vår uppsats (Jacobsen 2002. s.34-35). Efter intervjuerna var gjorda så lyssnade vi igenom banden och skrev ner en sammanfattning av varje intervju. Sammanfattning är gjorda nästintill ordagrant med observationer för pauser, talspråk och dyl. Det är inte ändrat något i det ungdomarna sa utan enbart för att få en helhet i det de uttryckte. Gör man en helt korrekt transkribering så tar det enormt mycket tid och den tiden ansåg vi vara bättre att lägga på andra delar av arbetet. Vi ansåg att genom endast göra en sammanfattning var tillräklig för vårt arbete och resultat. Finns det intresse att ta del av dessa sammanfattningar så kan författarna kontaktas.

3.4 Etik

För att skydda de individer som vi undersöker samt för att bibehålla en bra standard för forskningen i allmänhet har Vetenskapsrådet lagt upp fyra huvudkrav med speciella regler.

- Informationskravet- *Forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte.*

Vi tog tidigt kontakt med ungdomstinget och frågade om deras godkännande om deras merverkan i undersökningen. Detta för att de ska ha en valmöjlighet om de vill delta eller inte.

- Samtyckeskravet- *Deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan.*

Som vi tagit upp tidigare blev en grupp av cirka tio ungdomar tillfrågade om de ville delta i vår studie och sex stycken svarade ja. En ångrade sig sen och det innebar att vi endast använde oss av fem intervjuer.

- Konfidentialitetskravet- *Uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem.*

Deltagarnas personuppgifter kommer bevaras så att inga obehöriga får tillgång till dem. Inga beskrivningar i rapporten ska vara skrivna så att enskilda människor inte kan identifieras av utomstående. Ungdomstinget har vi fått medgivande från men inga personers namn kommer användas utan de beskrivs med figurerade namn. Med avsikten att skydda dem.

- Nyttjandekravet- *Uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål*

Det betyder att de data som samlas in inte får användas i t.ex. kommersiella syften utan endast för vår forskning (Vetenskapsrådet, 2001).

3.5 Analys

I denna uppsats utgår vi från teori och de intervjuer och observationer vi genomfört. I våra intervjuer, som är vår huvudsakliga insamlingsmetod, finns vissa teman, dessa teman blir i samband med analysen kodord och ger oss en översikt över vad som är det viktigaste i datamaterialet. Johannessen och Tufte (2002) har beskrivit ”en ordningsföljd för aktiviteter vid analys”

- Data samlas in och görs till texter (till exempel fältanteckningar eller intervjuutskriften).
- Texterna kodas med koder som är utarbetade från datamaterialet.
- Koderna klassificeras i kategorier eller teman.
- Datamaterialet sorteras efter dessa kategorier eller teman så att man upptäcker likartade uttalanden, mönster, samband, likheter och olikheter.
- Det sorterade datamaterialet undersöks så att man kan identifiera meningsfulla mönster eller processer.
- Identifierade mönster värderas i ljuset av befintlig forskning och teorier; och en lite uppsättning överförbar kunskap etableras.

Vi har i största omfattning hållt oss till denna form av analys när vi arbetat med vårt datamaterial. Våra observationer har blivit fältanteckningar och sammanfattningarna från intervjuerna har blivit intervjuutskriften. Vi har i både fältanteckningarna och intervjuutskriften arbetat med samma teman. Som vi förhållt oss till för att få fram vårt resultat, med hjälp av dessa teman kan vi lättare se mönster, likheter, olikheter m.m. Med hjälp av våra resultat som har hamnat under olika teman har vi sedan haft lättare att tillämpa forskning och aktuella teorier på vårt resultat.

Slutligen sammanfattas det material som samlats in och omarbetas till nya begrepp och beskrivningar. Här är det viktigt att kontrollera så att det sammanfattade materialet faktiskt beskriver det ursprungliga underlaget. Om inte måste forskaren gå tillbaka och undersöka vad som gick fel i processen såsom fel kodord etc. Denna process ”säkerställer systematik i analysarbetet, och inte minst att forskaren lättare kan dokumentera hur han eller hon kommit fram till sina tolkningar av materialet”(Johannessen, Tufte, 2002, s. 109-115).

3.6 Sammanfattning

I denna uppsats har vi använt oss av kvalitativ metod, observationer och intervjuer. Vi började vårt insamlande av material att intervjua verksamhetsledaren av Ungdomstinget. Han gav oss information om uppkomsten, målen och framtiden. För att få en vidare överblick av hur ungdomstinget verkligen fungerar och verkar gjorde vi två observation på två olika Storting . Det gav oss många intressanta vinklar och tankar, här tog vi också kontakt med våra intervjupersoner genom att fråga de som deltog i samordningsgruppen om de ville ställa upp på intervju.

Själva intervjuerna tog plats på Wickmanska som är Ungdomstingets egna lokal i centrala Lund.

Vi intervjuade fem ungdomar för att få mycket information att bearbeta och analysera. Under arbetsgången har vi haft Vetenskapsrådets riktlinjer att följa, de är Informationskravet, Konfidentialitetskravet, Samtyckeskravet och Nyttjandekravet.

Vi har bearbetat vårt material genom att först koda och sedan tematisera materialet. Efter det har vi försökt se likheter och olikheter som i slutändan kan analyseras ihop med vår valda teori.

4. Resultat och Analysredovisning

Vi har valt att redovisa resultat och analys i samma kapitel och med samma tematisering som i teoriredovisningen, ”*delaktighet och inflytande*”, ”*medborgarfostran*” och ”*bildning*”. Analysen av resultaten kommer att ske löpande under resultatredovisningen, för på så sätt underlätta för läsaren som får en bättre överblick över hur resultat och analys förhåller sig till varandra.. Vi börjar med en presentation av intervjupersonerna och namnen är fingerade med hänsyn till anonymiteten. Redovisningen kommer att presenteras i form av citat från vårt datamaterial i förhållande till teorier. Vi vill med detta belysa hur svaren skiljer sig, överensstämmer mellan intervjupersonerna, verksamhetsledaren samt det som vi observerade.

4.1 Presentation av intervjupersoner

Här kommer en presentation av intervjupersonerna där vi har döpt om dem, nämner deras ålder och en liten beskrivning om de haft erfarenhet av liknande forum som Ungdomstinget tidigare.

1. **Mats** 19 år

Har tidigare varit med i både elevråd och elevskyddsombud, på högstadiet och gymnasiet.

2. **Eva** 16 år

Har varit aktiv i sin skolas elevråd sedan årskurs 6

3. **Kajsa** 15 år

Har suttit med i elevråd sedan årskurs 1 bl.a. som sekreterare.

4. **Lina** 16 år

Har varit med i grupper på skolor som ”antimobbare” och kamratstödjare”.

5. **Henrik** 17 år

Har varit med i elevråd på mellan- och högstadiet.

6. **Per**

Verksamhetsledare för Ungdomstinget, jobbar som koordinator av ungdomsfrågor. Har jobbat i Lunds kommun sedan 1983. Blev tillsatt som ungdomskoordinator med uppdrag att skapa ett forum för ungdomar, ett politiskt program och att bli årets ungdomskommun.

4.2 Delaktighet och inflytande

4.2.1 Delaktighet

Delaktighet står som nummer ett på folkhälsomålens lista över målområden som är viktiga för att skapa god hälsa för medborgare i samhället. Lunds kommun har haft

samma vision genom att skapa ett ungdomsforum Ungdomstinget där ungdomar ska få möjlighet att vara delaktiga och ha en dialog med politiker och tjänstemän. Gemensamt för de ungdomar som vi intervjuade var att anledningen till att vara aktiva i Ungdomstinget var för att på möjlighet att påverka och få sina röster hörda. När ungdomarna berättar om delaktighet i samband med Ungdomstinget så säger de:

Få ungdomar att förstå att man har stor påverkans möjlighet. Alla har samma rättigheter att påverka, det är ingen elitgrupp som ska styra, att vi ska styra tillsammans alla kan komma med sina förslag..... upplysa alla ungdomar om att de har rättigheter, att det kan vara att det är väldigt lätt att aktivera och att ta del av och genomföra... (Mats)

Vidare berättar Mats:

en av anledningarna till att jag tycker om Lund så mycket som jag gör. Kan vara med och påverka och skapa lund till det jag vill ha det som. Jag vet hur jag ska kunna anordna saker. Ett kontaktnät för att skapa något..... Jag vet hur man ska fixa saker, man har skapat ett brett kontaktnät för att fixa saker.... Ungdomstinget är en av anledningarna till att jag stannat kvar....(Mats).

Vi ska få göra våra röster hörda, så vi kan påverka fast vi inte är så gamla (Eva).

Ungdomar ska få en chans att påverka i det som händer både Lund och runt omkring (Kajsa).

Uppfattningen om vikten av delaktighet går igen hos verksamhetsledaren

Ungdomar är faktiskt engagerade och vill vara det.... Ungdomar är idag aktiva, vill ha förtroende... Men vi har sådana solskenshistorier om ungdomar som varit blyga, mobbade och inte så många kompisar som har växt enormt genom att vara med i ungdomstinget.... (Per).

Dessa ungdomar har ett stort engagemang och utbyte av att vara med i Ungdomstinget. Vi kopplar ihop detta med vad Barnombudsmannen (2006) skriver om möjligheten att få vara delaktig i ett större sammanhang och få sin röst hörd och att detta gör att ungdomarna känner sig betydelsefulla. Delaktighet är bra för deras personliga utveckling och de får ett bättre självförtroende. Det stämmer också med den som barnkonventionsstaterna har skrivit under på, barn och ungdomar ska få kunna ge sin åsikt angående de frågor som rör dem. Detta ska göras genom en lämplig ställföreträdare och organ, detta har Lund skapat genom Ungdomstinget.

4.2.2 Barn och ungdomar och rätten till politiskt inflytande

Delaktighet står som nummer ett på folkhälsomålens lista över målområden som är viktiga för att skapa god hälsa för medborgare i samhället. Lunds kommun har haft samma vision genom att skapa ett ungdomsforum Ungdomstinget där ungdomar ska få möjlighet att vara delaktiga och ha en dialog med politiker och tjänstemän. Gemensamt för de ungdomar som vi intervjuade var att anledningen till att vara aktiva i

Ungdomstinget var för att på möjlighet att påverka och få sina röster hörda. När ungdomarna berättar om delaktighet i samband med Ungdomstinget så säger de:

Få ungdomar att förstå att man har stor påverkans möjlighet. Alla har samma rättigheter att påverka, det är ingen elitgrupp som ska styra, att vi ska styra tillsammans alla kan komma med sina förslag..... upplysa alla ungdomar om att de har rättigheter, att det kan vara att det är väldigt lätt att aktivera och att ta del av och genomföra... (Mats)

Vidare berättar Mats:

en av anledningarna till att jag tycker om Lund så mycket som jag gör. Kan vara med och påverka och skapa lund till det jag vill ha det som. Jag vet hur jag ska kunna anordna saker. Ett kontaktnät för att skapa något..... Jag vet hur man ska fixa saker, man har skapat ett brett kontaktnät för att fixa saker.... Ungdomstinget är en av anledningarna till att jag stannat kvar....(Mats).

Vi ska få göra våra röster hörda, så vi kan påverka fast vi inte är så gamla (Eva).

Ungdomar ska få en chans att påverka i det som händer både Lund och runt omkring (Kajsa).

Uppfattningen om vikten av delaktighet går igen hos verksamhetsledaren

Ungdomar är faktiskt engagerade och vill vara det.... Ungdomar är idag aktiva, vill ha förtroende... Men vi har sådana solskenshistorier om ungdomar som varit blyga, mobbade och inte så många kompisar som har växt enormt genom att vara med i ungdomstinget.... (Per).

Dessa ungdomar har ett stort engagemang och utbyte av att vara med i Ungdomstinget. Vi kopplar ihop detta med vad Barnombudsmannen (2006) skriver om möjligheten att få vara delaktig i ett större sammanhang och få sin röst hörd och att detta gör att ungdomarna känner sig betydelsefulla. Delaktighet är bra för deras personliga utveckling och de får ett bättre självförtroende. Det stämmer också med den som barnkonventionsstaterna har skrivit under på, barn och ungdomar ska få kunna ge sin åsikt angående de frågor som rör dem. Detta ska göras genom en lämplig ställföreträdare och organ, detta har Lund skapat genom Ungdomstinget.

4.3 Medborgarfostran

Då vi ställde frågan till ungdomarna om innebörden av begreppen demokrati och inflytande svarade de följande:

Man kan vara med och påverka, man kan säga vad man tycker. Man kan inte ändra något men påverka beslut. Demokrati att alla får lägga sin röst, handlar om att alla får lite inflytande. Demokrati, nja... alla får vara med och bestämma (Eva).

Att kunna påverka och få fram sina idéer utan att någon stoppar en på vägen, ingen som ska kunna ändra dom utan man tar det som de är och kollar igenom hur det skulle kunna funka.. Man får kritik, men ingen som tar över ens tankar så det passar till något särskilt. Demokrati allting som har att göra med att bestämma som skolan exempelvis, inflytande inte samma sak. I Demokrati får man ett val och inflytande får man vara med och påverka vilka val man får, vilka alternativ som ska finnas (Henrik).

Nästan synonym, bor man i demokrati så borde man ha inflytande. Det ska betyda att om man har något att säga ska man ha inflytande i det. ska våga prata, men ungdomar kanske inte tror att någon lyssnar så det säger inget... begreppen är väldigt lika (Lina).

Det vi noterade under observation ett var att alla får tillgång till ordet som vill, det gäller bara att räcka upp sin hand, annars är det en grupp av tio personer som håller i Stortinget och som nominerar varandra till ordförande, sekreterare m.m. under Stortinget

Ungdomstinget har inget uttalat mål att fostra ungdomarna till att bli demokratiska medborgare. Utan demokratifostran kan ses som en effekt av tingets aktiviteter. Just medborgarfostran har Beckman (2003) beskrivit som att samhället idag är uppbyggt på det sättet att de äldre lär de yngre hur världen fungerar.

Larsson (2003) skriver om att alla medborgare i en demokrati måste en bild av demokratins idé och funktion för att den ska fungera. Demokratien innebär att man förutsätter ett demokratiskt förhållningssätt hos individen, en idé om hur demokratin bör fungera, vad som är dess begränsningar, möjligheter samt hur den kan missbrukas och vilka krav den ställer på var och en.

Så här beskrev ungdomarna sina framtida tankar på om de vill fortsätta vara med i inflytandeforum i framtiden:

Ja absolut, har redan börjat nosa på t.ex. eko-byar, ting för människor som vill leva tillsammans ute i naturen, miljövänliga saker som finns men inte är känt politiker ... Jag har fått hintar om att jag skulle bli det, andra har sagt till mig det. Enda anledningen skulle varit att världen skulle bli en bättre plats (Lina).

Kommer fortsätta här så länge jag får. Jag kommer ha nytta av det. Möten och snacka med folk, kommer ja ha nytta av. Få fram idéer och prata inför folk har man lärt sig mycket av (Henrik).

Nej inte politiker, inte stå bakom, vill stå för mina egna åsikter som jag inte kan stödja fullt ut. Finns det något liknande när man blir äldre? Ensaksfrågor, hjälpa i andra länder, assistent i Wickmanska (Mats).

Ungdomarna vill fortfarande vara aktiva medborgare även efter Ungdomstinget. Näsman (2002) menar att det är viktigt för människor att få känna att de styr sina egna

liv och att inflytande kan ungdomarna möjlighet att höja sin kompetens och stärka sina resurser.

4.3.1 Medborgarskap

Det verkar vara svårt att nå ut och ge tillgång till Ungdomstinget hos alla berörda ungdomar i Lund. Några av ungdomarna påpekar att de saknar fler ungdomar som vill vara med, särskilt i den äldre kategori, gymnasieungdomar. De känner svårigheter att nå ut, så att alla får en chans att vara delaktiga. Ungdomarna menar att:

Gymnasieungdomar fattas, det är vårt största problem i samordningsgruppen. Inte många som vill ta ledigt från gymnasiet, det känns att man missat något om man är borta en dag. Folk känner att det kanske inte räknas, det är orealistiskt, jag känner att det räknas men det skulle känts mer om fler var involverade (Lina).

de är svårt med informationen oftast, att nå ut till folk. Ibland känns det som om jag ser samma ansikten på mötena, vill ha in andra. Vill ha med folk med många bra idéer med som vi missar (Kajsa).

Möjligheterna både för skolan, samhället och Ungdomstinget måste vara att släppa fram och nå ut med information till alla skolor, fritidsgårdar och föreningar. Dewey (2004) menar att för att en demokrati ska fungera behöver de som lever i den få tillgång till att påverka i den. Med motivet att locka fler ungdomar till att delta. Precis som Kajsa och Lina beskriver så saknas det bredd och det är samma ungdomar som återkommer. Alla ska kunna få ta del av den demokratiska processen.

4.4 Bildning

4.4.1 Bildning och livslångt lärande

Det förekommer bildning och lärande under hela livet. Per, verksamhetsledaren, beskriver lärande på Ungdomstinget så här:

Kunskap finns idag i så många andra sammanhang, man lär sig prata, ha åsikter, diskutera, andra saker än i skolan. Vi ska inte servera ungdomarna något, ungdomarna ska göra det, de måste växa och få självförtroende. En form av delaktighetspedagogik (Per).

Bildning och livslångt lärande är begrepp som återkommer vart du än befinner dig i samhället,

Liknande menar Gustavsson (1996), för att lära oss någonting tar en person utgångspunkt i sig själv, lärandet måste börja med det intressanta och nära. Men vi har inte all kunskap inom oss och vår omvärld utan vi måste söka nya vägar för att få ny kunskap

Eriksson och Markström (2003) beskriver begreppet bildning som ”en föreställning om människan som fri varelse som bildade sig eller skapade sig till något som inte var på förhand givet.”

4.4.2 Kommunikation

För ungdomarna så innebär ungdomstinget att de lär sig prata, hålla föredrag, mötesteknik m.m. som de uppfattar som väldigt positivt lärande. Så här beskriver ungdomarna det:

Tala inför grupp lär man sig extremt bra, jag kunde tidigare från elevråd, men kan ännu bättre nu. Tur att man är arbetslös, har möjlighet att hålla föreläsningar om Wickmanska för organisationer och kommuner för folk som vill höra. Känner mig säker, att hålla föredrag för äldre personer (Mats).

hur man ska prata inför en grupp, stå framför alla på ungdomstinget, smågrupper kan var ganska jobbigt, man fick hitta på saker som lekar osv. för att få samman gruppen. Det ger en liten kick att man lär sig ta hand om en grupp ungdomar och förklara saker och vet hur man ska göra (Eva).

Kommunikationen och talet är en viktig del i samspelet mellan människor och i förmedlandet av kunskaper som är en stor del i Ungdomstinget. Säljö (2000) lyfter fram att det som är av mest intresse är inte huruvida människor lär sig något utan när och vad de lär sig av de situationer de ingår i.

För att ungdomarna ska få föra fram sina åsikter och få människor att lyssna krävs att de lär sig hur det ska föra fram sina åsikter och hur. Så här beskriver Eva hur kommunikationen ser ut mellan människor i skolan och på Ungdomstinget:

I skolan är det oftast en dialog mellan lärare och elev. Dialogen mellan människor är väldigt annorlunda, där pratar vi med varandra på en annan nivå. I klassen kanske de säger de till oss när vi ska prata med varandra annars är det bara en dialog mellan lärare och elev (Eva).

På ungdomstinget finns en viss kultur, ungdomarna som kommer dit får lära sig dels hur de ska bete sig när de är på Wickmanska och de ungdomar vi intervjuade är också med i samordningsgruppen vilket gör att de får större ansvar under t.ex. Stortinget etc. Samtalet kan enligt Säljö (2000) ses som den viktigaste delen i vårt lärande. Det bekräftar också ungdomarna, att de lärt sig använda talet för att kunna kommunicera och fått större tillit till sig själv.

Henrik visar hur hans självförtroende har växt genom att våga tala inför folk och hur viktig kommunikationen är för att växa som människa.

våga prata, kläcka ideér.... Var ganska blyg innan, nu vågar jag mer. Så tack vare detta har man vågat stå på storting och snacka (Henrik).

Kommunikation kräver att det är minst två parter som ger och tar information till varandra och ibland kan det vara svårt att förstå den andra personen detta märkte vi under den andra observationen då det gjordes samarbets- och värderingsövningar i frågor som rörde ungdomar och inflytande. I dessa övningar var det politiker och

ungdomsledare som deltog. Några ungdomar från Samordningsgruppen var övningsledare.

Under ”leken” fyra hörn går ungdomarna hårt åt politikerna som möts med attackerande frågor och ställningstagande där de knappt får en möjlighet att svara för sig. Ibland får man känslan av att ungdomarna inte lyssnar på vad politikerna säger. Det uppstår en form av envägskommunikation, där lekens mål inte hålls

Denna modell beskriver hur kommunikation inom processtraditionen går ut på: avsändare budskap-mottagare, budskapet går ut på att innebörden ska komma fram till mottagaren med samma mening som det har för avsändaren. Störningar mellan sändare och mottagare kan enligt Fuglestad (1999) vara del i att det just i denna lek inte fungerade mellan lekledaren och deltagarna.

4.4.3 Miljöer för lärande

Gemensamt för både ungdomarna och verksamhetsledaren var synen på att man verkligen lär sig något på andra ställen än i skolan, såsom på Ungdomstinget. Ungdomarna beskrev tydliga skillnader som de upplever det mellan det skolan och ungdomstinget:

I skolan är det så strikt, uppriktat, finns en mall över hur man ska göra. Här har vi ju också mallar, men det är vi själva som skrivit dem. Vi kan ju ändra på dem hur vi vill. Det enda som hindrar oss är lagen, det är ju som vilken förening som helst (Henrik).

I skolan är det ju väldigt att detta måste ni kunna för att gå vidare men man medan på ungdomstinget måste man inte kunna med, det är användbart. Veta vad som händer i samhället och veta hur man kan påverka det. Mer på tinget, applicerbart på tinget, stor gemenskap alla är intresserade av samma sak. Vi lär oss mer i skolan för att vi måste gå dit . några går dit för att slippa skolan, men några går dit för att engagera sig I skolan lär man sig inflytande, men ungdomstinget tar det till nästa nivå. Man har ju inflytande när man är det, får praktisera det (Kajsa).

Det man lär sig i tinget är real life. Skolan känns ofta som att är en del av ett program inget man ser, inget man kan använda i livet, tinget visar mer, något kan man ta på. I skolan går vi igenom andra saker. Och skolan är ovanifrån och det är ”stora glasögon” som bestämt vad och hur vi ska lära. På tinget bestämmer vi (Lina).

Det lärande som ungdomarna pratar om är det informella lärandet (Hård af Segerstad, 1996). Detta lärande har blivit mer betydelsefullt då vår fritid har mer värde idag än för i tiden. Enligt Kihlström & Roos (2000) är fritiden är viktig för vår identitets- och socialisationsprocess. Istället för skolans roll som demokratifostrare kanske fritiden kan ta den platsen och Ungdomstinget speciellt. Särskilt viktigt kan det som Kajsa säger vara viktigt att praktisera det som de lär sig.

Liknande säger verksamhetsledaren:

Kunskapen som de får här går inte att få någon annanstans, det är den bästa samhällsutbildningen, den är liksom på riktigt. Skolan är positiv för eleverna, men lärandet på fritiden börjar gå om skolan (Per).

Ungdomarna betonar gemensamt hur de lär sig något av att vara delaktiga på Ungdomstinget:

Framförallt lär man sig på tinget, man gör det för det är kul, man vill göra det och man tycker det är kul och det gör att det är lättare. Man stöter på stora hinder och svårigheter men det är lättare att ta sig över när det är kul. Man har mycket lättare att lära sig detta. Ex att prata inför grupp, man vet exakt vad man ska säga, mycket känsla i det man gör, då inser man att man kan prata inför vem som helst. Lär sig mycket jämfört med skolan, lägger ner sin själ, viljan att lära, motivationen att lära. Tror jag att man gör i de flesta organisationer, just att man har viljan att motivationen. Viljan kan ibland saknas i skolan. Inte bara ett föredrag om ett land som man ska lära sig, utan ett föredrag om något man tycker om och då är det lättare att lära sig. Man håller ett föredrag om något man tycker om och då inser man att man faktiskt lär sig. Här bestämmer man själv (Mats).

Ser möjligheter överallt, inga begränsningar, har lärt mig att söka pengar. Det finns inget som är främmande. Jag har alltid varit väldigt öppen, alltid sökt mig till människor som är likadan, har inte trivts på grundskolan där finns inte folk att diskutera med. och här är det många åldrar och vem som helst som går hit (Lina).

Skolan är den institution som anses vara den bästa läromiljön. Men Ungdomstinget visar här att det går att lära på sin fritid utanför skolans ramar. Detta grundar enligt SOU 1991:12 för att lärande på fritid och skollärande borde kunna integreras och lära av varandra för en bättre bildningsmiljö mer generellt. Såsom Säljö (2000) påpekar så kan inte andra miljöer uteslutas. För vi lär oss även i andra sammanhang av familjen, bland vänner och kamrater, i föreningar och på arbetsplatser.

Sernhedes (2000) menar att människor lär sig lättast om det som de ska lära sig är dels intressant och något som de redan vet lite om. Ungdomarna som vi intervjuade uppgav att de tidigare i skolan varit delaktig i olika inflytandeforum och detta kan vara en del i varför de är intresserade av Ungdomstinget. De har redan ett intresse av inflytande och demokrati och på tinget får de chansen att utöva och lära sig mer om detta.

4.5 Sammanfattning

Delaktighet: Ungdomarna i vår undersökning ansåg att de har stor delaktighet i Ungdomstinget, att de vågar framföra sina åsikter och kan påverka andra. De anser att många av ungdomarna som kommer till tinget är engagerade och vill vara det. Dock vet de inte riktigt om de har reellt inflytande då de ibland känner att politikerna inte alltid lyssnar på vad ungdomarna vill säga.

Medborgarfostran: Ungdomarna har svårt att definiera begreppen demokrati och inflytande. De menar också att det är svårt att nå ut till alla ungdomar och Dewey (2004) menar att för en demokrati ska fungera måste alla medborgare få tillgång att verka i den.

Bildning: Både ungdomarna och verksamhetsledaren betonar att det som de lär sig på Ungdomstinget inte går att lära någonstans. Här lär de sig att stå för sina åsikter, byråkrati och hur de ska tala inför stora grupper. De menar att på tingen har de en gemensam dialog om saker som de är intresserade av medan det i skolan ibland kan kännas att lärare har en envägskommunikation och att de inte alltid lär sig intressanta saker i skolan.

5. Diskussion

Vi har belyst våra resultat med de teorier som vi förhållt oss till i detta arbete. Med detta vill vi visa på hur resultatet och skiljer sig, överensstämmer mellan intervjupersonerna, verksamhetsledaren samt det som vi observerade.

Under diskussionen kommer vi att diskutera våra resultat, teorier tillsammans med våra egna åsikter på vårt insamlade material. Detta kommer att presenteras på liknande sett som tidigare där vi håller oss till våra tre teman som återfinns i hela arbetet, ”*Delaktighet och Inflytande*”, *Medborgarfostran*” och ”*Bildning*”.

5.1 Delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande har visat sig ha stor betydelse för en persons utveckling. Har man möjligheten att påverka ger det ett bättre självförtroende och en känsla av att man som människa är värd någonting (Barnombudsmannen 2006). I Lunds Kommun är Ungdomstinget ett forum för ungdomar som vill vara delaktiga och ha möjligheter att påverka. Målet som ungdomstinget har är att ”ungas röster ska föras fram”. Ungdomstinget fick 2005 priset som årets ungdomskommun, där största anledningen var just den fungerande ungdomspolitikerna genom Ungdomstinget. Vi har i arbetets början ställt oss frågor som betydelsen av inflytande och vad man lär sig av att vara engagerad i Ungdomstinget.

Delaktighet och inflytande är två av tre viktiga ledord för Ungdomstinget och också en av de största anledningarna till att ungdomarna söker sig till Ungdomstinget. De vill vara med och påverka och göra sina röster hörda. Verksamhetsledaren menar också att ungdomar har en ambition om att vilja vara aktiva och engagerade och det gäller bara att ge dem tillträde och kunskap. Vi uppmärksammade att ungdomarna har svårt med att definiera begreppen inflytande och demokrati, vilket kan tyckas konstigt när de arbetar aktivt med både demokrati och inflytande.

Ur demokratisk synvinkel är det förvånande att se paneldebatten mellan ungdomar och politiker på ungdomarnas villkor. Det verkar finnas en tro på ungdomarna i kommunen. På varje storting finns det alltid politiker som närvarar och såsom Eva beskriver det så vet de ju inte om politikerna tar till sig vad som sägs eller ej. Men det finns inte alltid ett givet svar på vilka frågor som berör barn och ungdomar. Ungdomarna har chansen att påverka, men var gränsen går för denna påverkan är luddig. Är ungdomarna nöjda om de bara får möjligheterna att kunna påverka och säga vad de tycker men ingen tar hänsyn till deras åsikter?

Det är idag upp till varje kommun att bestämma hur och vilket inflytande ungdomarna ska ha. Kultur- och Fritidsförvaltningen har en stark ambition när de formulerade det Politiska programmet där det innebär att ungdomarna ska ha rätten att delta i besluten i alla nämnder. Programmet röstades ner i februari 2008, något som skapade en besvikelse hos både ungdomarna och verksamhetsledaren. Besvikelsen över nedröstningen av det Politiska programmet är något som kommer igen under alla möten, intervjuer, observationer som vi har genomfört under tiden när vi samlade in vårt

datamaterial. En del menar att barn och ungdomar saknar den kompetens som behövs för att kunna ha politiskt inflytande (Beckman, 2003). Under de frågor som vi ställde till ungdomarna som rörde deras inflytande och om de verkligen hade något så återkom besvikelsen på politikerna och den dubbelmoral som ungdomarna tycker politikerna uppvisar. Alla den informationen som vi stött på under arbetsgång i frågor som rört Ungdomstinget och ungdomsinflytande i Lunds kommun så är det enbart skrivit i positiv anda. Något som för oss verkar lite konstigt när man pratar med ungdomarna som inte verkar särskilt nöjda över hur situationen ser ut. Under dessa frågor kan man undra vad det är som har gått fel? Barnombudsmannen (2006) lyfter fram att det i både internationella, nationella och lokala dokument om barn- och ungdomsinflytande diskuteras vikten av inflytande för att stärka individen och göra henne delaktig i samhället. Ungdomstinget vill att ungdomarnas röster ska göras hörda och de är måna om sina grundstenar som är dialog, påverkan och egna aktiviteter.

Dock säger de målen ingenting om det reella inflytandet och när ungdomarna fick frågan om de tycker att de har inflytande i kommunen så hade många av dem svårt att svara.

Teoretiker, FN, EU och flera andra organisationer står klart och tydligt fast vid att barn och ungdomar mår bra att ha inflytande och i Sveriges fall står delaktighet och inflytande som nr ett under folkhälsomålen. Det finns idag ungdomsforum i mer eller mindre varje större stad, men varför känner då Lunds kommuns ungdomar att de inte får tillräckligt med inflytande och att de inte vet om politikerna lyssnar på dem eller inte. När tillika Ungdomstinget ses som ett av de bättre ungdomsforumena i Sverige och Lund blev årets ungdomskommun för tre år sedan.

5.2 Medborgarfostran

Demokrati är från början en styrelseform, men har idag blivit så mycket mer. Det återfinns idag på de flesta område i samhället, i demokratin återfinns personlighetsutveckling och de mål som rör mänskliga relationer (Dewey, 2004). För oss som lever i en demokrati så ses det som något självklart och som man inte alltid funderar något vidare över. I vår undersökning så har begreppen inflytande, påverkan, delaktighet en koppling till demokrati. Ungdomstinget ses som ett demokratiskt forum som arbetar mot eller med politiker om frågor som rör speciellt ungdomar. Idag ses skolan som den instans som ska ge den grundläggande undervisningen i demokratins spelregler och på samma gång bli demokratiskt fostrade. Utredningar som gjorts visar att en bra skoldemokrati lägger en djupare och starkare demokrati på sikt.

Men om skolan inte lyckas med sin undervisning eller om den inte räcker till vart ska man då vända sig? Om de inte lyckas lära varje medborgare hur demokratins funktion ser ut i olika sammanhang? Rapporter från skolverket visar att skolan inte lyckas med sin del utav samhällsutbildningen. Det föreslås idag att det finns behov av att söka sig till andra typer utav former för att kunna lära sig och ta del av den demokratiska fostran. En sådan utbildning skulle ge kunskap i hur beslutsprocessen ser ut och insikt i hur den fungerar genom kombination av bokliga studier, tillämpning av mötesteknik samt debatt och analys kring olika synsätt (Larsson 2003). Ungdomarna fick frågan om definition av begreppen demokrati och inflytande och det var svårt för dem. Vissa klarade det bättre än andra, men alla svarade med en viss tveksamhet i rösten, något som för oss tycks

konstigt. När alla ungdomar gått ut grundskolan och tillika har ett fritidsintresse som rör sig inom demokratin.

Ungdomstinget ses som ett sådant forum där ungdomarna själva beskriver att de lär sig byråkrati, att tala inför mycket folk att man lär sig vart man ska vända sig för att ta kontakt de ”rätta” människorna. Vi anser att det kan låta märkligt att man måste söka sig till ett forum på egen hand för att få en demokratisk utbildning. Är detta inte något som borde läras i skolan som togs upp tidigare? I en demokrati har väl alla medborgare rätt få samma förutsättningar? I den undersökningen som vi gjort visade resultatet att de ungdomar som var mest aktiva är de som vill påverka och ha inflytande de har också alla tidigare erfarenhet av elevrådsarbete i skolan. Vi tolkar detta som om det är de ungdomar som redan har erfarenhet och intresse som dras till sådana hära former av inflytande forum. Det är svårt att avgöra om detta har någon betydelse eller inte, men det är värt att lägga en tanke vid.

Värt att notera i vårt resultat är den i stort sätt avsaknaden hos ungdomarna att fortsätta sin politiska karriär när de redan idag är engagerade inom området. Man undrar såklart vad det beror på och deras motiveringar var att de ville ha sina egna åsikter och vill stå för sina egna idéer. Det borde anses som att dessa ungdomar har alla möjligheter att gå vidare inom detta område men avstår, vad beror det på? Skolan som inte lyckas med den demokratiska utbildningen eller i Ungdomstinget där ungdomarna känner att de ändå inte tas på allvar. Ungdomstinget är ett forum där alla är välkomna, ändå känner ungdomarna att de saknas fler deltagande ungdomar och särskilt den äldre åldersgruppen. Antingen tappas ungdomarna på vägen efter några år eller så når de inte ut till den åldersgruppen. Ungdomarna berättar själva om problemen att få ut information till alla. Svårigheterna uppkommer när inte alla får ta del av informationen som finns om att man kan delta och gör sin röst hörd, det innebär också att allas åsikter inte kommer fram.

5.3 Bildning

Ungdomstinget är ett forum som verkar för att ungdomarnas röster ska föras fram. På samma gång som de är engagerade i Ungdomstinget så skapas det kunskap som de inte skulle kunna få någon annanstans. Larsson (1996) menar att vi under vår vakna tid så tolkar vi omvärlden men vi handlar också, ibland medvetet och ibland omedvetet. Det innebär att vi hela tiden tar lärdom av det som händer runt omkring oss. Ungdomarna är inte deltagande i Ungdomstinget för att lära sig en massa men när de får frågan och reflekterar över det så har de lärt sig massor av värdefull kunskap som de anser att de inte kan läsa sig någon annanstans. Ungdomarna återkopplar också vikten av att de lärt sig tala och prata inför folk att det har gett dem värdefull kunskap, Eva beskriver hur hon uppfattar dialogen i skolan mellan lärare och elev som en envägskommunikation på ett inte så positivt sätt. Problem med kommunikationen uppkommer ofta och då tappar uppgiften sin innebörd. Under observationen tolkade vi det som om ungdomarna tappade sitt fokus när de gick på och hackade på politikerna som inte fick tillfälle att svara eller prata klart. Kopplingarna mellan Evas intryck av kommunikationen i skolan och den vi uppfattade under observationen ser ut på liknande sett. Det skapas mönster som stör kommunikationen, resultatet blir en envägskommunikation där det egentliga budskapet försvinner på vägen, något som ingen av parterna har någon glädje av.

I frågor som rör lärandet så börjar man förstå innebörden av en betydelsefull fritid. Ungdomarna som vi intervjuade har valt att lägga sin fritid på Ungdomstinget och därigenom få de ett lärande som hade varit svårt att på en annan plats. Säljö (2000) menar att en välutbildad befolkning idag uppfattas som en av de viktigaste förutsättningarna för ett ökat välstånd och höjd livskvalite. När vi intervjuade ungdomarna så beskrev de Ungdomstinget som en plats där man lär sig saker i "real life". Skolan beskrivs som en enhet där det finns mallar och uppbyggt kring strikta regler, där man lär sig saker som man inte har någon användning av. Man får inte glömma att Ungdomstinget är ett intresse som de är på för att de tycker det är kul och att de brinner för det de håller på med. Skolan ses som ett tvång man måste gå till, av måsten skapas lätt mönster som klingar negativt. Samtidigt måste man ge Ungdomstinget som forum en eloge för att det uppskattas och ses som en stor lärande enhet för de ungdomarna som är deltagande där. När man ser att man kan lära sig på andra ställen än det traditionella lärandet i skolan så borde man kanske ta efter en del av fritidens läroprocess och se om detta är något som även går att applicera på i skolan. Man ska inte glömma vikten av en betydelsefull fritid.

6. Avslutande sammanfattning

Vårt syfte med uppsatsen är att vi var intresserade av att veta hur *ungdomarnas engagemang i Ungdomstinget i Lunds kommun speglar deras egen syn på inflytande och lärande*. Vi var även intresserade av ungdomarnas uppfattning på att de arbetade med demokratiska frågor och deras inställning till detta.

Ungdomarna ansåg att den största anledning till att de var engagerade i Ungdomstinget var just deras möjlighet att kunna påverka, att deras röst skulle bli hörd. Barn och ungdomar har rättigheter att få kunna påverka och göra sin röst hörd. Men detta arbete är den svenska regeringen delegerat ut till varje kommun, så beslutet är upp till varje kommun. Lunds kommun har genom Kultur-Fritidsförvaltningen skapat Ungdomstinget som ett forum för ungdomar som vill arbeta med inflytande frågor och med målet ”*att ungas röst ska föras fram*”. Ungdomarna i Lund är aktiva, vill vara med och påverka de får också dessa möjligheter genom de Storting som hålls fyra gånger per år där politiker, tjänstemän och ungdomar möts. Det intressanta i denna fråga är ungdomarnas uppfattning om de kan påverka och har något verkligt inflytande. De ungdomar som vi intervjuade var tveksamma till hur mycket politiker egentligen lyssnar på dem. Detta svar tycker vi verkar märkligt med tanke på den positiva bilden som finns kring Ungdomstinget. Ungdomarna var också väldigt besvikna på politikerna som röstat ner deras Politiska program som innebar att ungdomarnas chanser till att få delta i politiska beslut blev kvar på samma nivå som tidigare. Intervjupersonerna kände en dubbelmoral där politikerna gärna skyltar med Ungdomstinget men sen begränsar deras medverkan till att delta i fler kommunala beslut. Finns enbart tingen för att regeringen anser att barn och ungdomar ska komma till tals i ärenden som rör dem själva eller är utgångspunkterna att de faktiskt ska ha inflytande?

Den demokratiska fostran är idag något som finns med i alla delar utav samhället, något som man mer eller mindre inte lägger märket till. Denna uppgift idag vilar till stor del på skolan som ska fostra demokratiska medborgare. I den litteratur som vi tagit del av så uppfattar teoretiker att skolan inte lyckas med sin uppgift och hänvisar till att man ska söka sig till andra forum för att få ta del av denna fostran. Vi kan till viss del hålla med då vår uppfattning var att ungdomarna saknade kunskaper om vad demokrati egentligen står för. Samtidigt måste man framhålla att ungdomarna ansåg att de fick bättre kunskap om byråkratiska frågor, tala inför mycket människor m.m genom sitt arbete i Ungdomstinget. Måste man som ungdom söka sig till ett ungdomsforum för att lära sig demokrati i mening som rätten till inflytande och möjligheter till olika påverkansprocesser? Har inte skolan det största ansvaret för att fostra demokratiska medborgare? I skolan borde man lära sig om de demokratiska rättigheterna som alla individer har möjlighet att ta del av i samhället. För att på så sätt veta villkoren för att få det inflytande som varje medborgare har rätt till. Skolan borde kanske se på andra metoder för att lära ut demokrati på ett bättre sätt som faktiskt är ett av skolan huvudmål. Utifrån de svar som vi fick under våra intervjuer så har vi tolkat det som om ungdomarna lär grunden till vad demokrati är, men hur man använder det och möjliggör sina åsikter får man ingen kunskap om i skolan. Det enda inflytande ungdomarna uttryckte att de hade i skolan är genom sitt elevrådsarbete och detta arbetssätt grundar sig inte på demokratiska grunder utan där arbetar dem mot ett hierarkiskt styre där skolans ledning sitter på toppen.

Genom de lärdomar som Ungdomstinget skapar så betyder det oerhört mycket för de deltagande ungdomarna. Därför är det viktigt att förstå vikten av det informella lärandet, där fritiden idag står för en stor kunskap som inte kan ersättas på något annat håll i samhället.

Vår konklusion är att det finns ett stort engagemang från både ungdomarna, politikerna och Kultur- och fritidsförvaltningen att ungdomarna ska få framföra sina åsikter i olika frågor. Det som måste till är ett samtal mellan alla parter där målen tydliggörs och syftet med Ungdomstinget fastställs. Slutsatser som man kan se är att de som har en aktiv och betydelsefull fritid också har ett försprång gentemot de ungdomar som inte har det. Fritiden som läroprocess är minst lika viktig som skolan, tyvärr spelar inte alla ungdomar på samma nivå och får tillgång till samma förutsättningar men det är något som det inte finns plats att diskutera i denna uppsats.

6.1 Metodsammanfattning

Vi har reflekterat mycket under uppsatsen och därför har vårt syfte och fokus under arbetets gång ändrats en del. Detta tror vi är en normal process och det är en positiv utveckling av uppsatsen och vårt arbete.

Vi skulle kunnat göra ett annat urval för att få andra intressanta svar och slutsatser. Som exempel skulle intervjuer kunnat göras med de ungdomar som är på Stortinget men som inte är intresserade av att engagera sig mer aktivt i utskotten eller som har en aktiv roll "bakom kulisserna" och som inte syns under Stortinget. Eftersom en tjej inte kunde medverka på intervju så fick vi ett bortfall och vi missade kanske viktig information.

Vi skulle kunna haft en kvantitativ inriktning med enkätfrågor för att fånga fler ungdomar.

Den intervjuguide som vi skulle kunna haft ett annat upplägg såsom större och öppnare frågor. Det hade varit lättare att ha några frågor med givna svarsalternativ. Tillförlitligheten kan räknas som låg eftersom vi bara intervjuade 5 stycken. Mycket var det pga. tidsbrist och att vi inte fann fler vid att intervju vid första observationen. Kanske hade ett större sökande gett mer.

Observationerna var mycket bra, det gav oss en överblick men vi hade inte räknat med att få så mycket information och gjort så många val på en gång, därför hade det varit bra att vara mer förberedd inför dem. Det finns många olika sätt att göra en analys med, t.ex. olika sorters textanalyser. Detta sätt att arbeta med olika data fungerade bra för oss, kanske hade andra teman kunnat komma upp till ytan med andra metoder.

6.2 Förslag på framtida forskning

Om vi hade haft möjlighet skulle vi vilja göra denna undersökning i större utsträckning och med fler ungdomar. En intressant idé är också att jämföra Lunds Ungdomsting med en annan kommuns inflytandeforum för att se skillnader och likheter.

Det hade varit intressant i framtida forskning att följa upp nedröstningen av det Politiska programmet. Om ungdomarnas inställning och antydan till sitt fortsatta arbete med inflytande genom Ungdomstinget i Lunds Kommun kommer ändras?

Det hade även varit intressant att undersöka hur demokrati uppfattningen i skolan ser ut. Kanske hade en undersökning kunnat ge nya metoder för undervisningen att utvecklas och kan till exempel skolorna i Lund lära sig utav Ungdomstinget.

Referenslista

Barnombudsmannens årsrapport (2006). *Röster som räknas, Barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande.*

Barnombudsmannen hämtad den 2008-04-20 ifrån <http://www.bo.se>,
<http://www.bo.se/Adfinity.aspx?pageid=55>

Beckman, Ludvig (2003). *Demokrati och kompetenskrav. Barn, ungdomar och rätten till politiskt inflytande.* I Jonsson, Britta & Roth, Klas (red) (2003). *Demokrati och lärande, Om Valfrihet, gemenskap och övervägande i skola och samhälle.* Lund: Studentlitteratur

Berggren, Leif (red.) (2000) *Fritidskulturer* Lund: Studentlitteratur

Carlgren, Ingrid (red)(1999). *Miljöer för lärande.* Lund: Studentlitteratur

Carlsson, Lena (2006). *Medborgarskap som demokratins praktiska uttryck i skolan - diskursiva konstruktioner av gymnasieskolans elever som medborgare.* Växjö University press

Dewey, John (2004). *Individ, skola och samhälle.* Stockholm: Natur och Kultur

Englund, Thomas (2003) *Skola och demokrati – på väg mot en skola för deliberativa samtal.* I Jonsson, Britta & Roth, Klas (red) (2003). *Demokrati och lärande, Om Valfrihet, gemenskap och övervägande i skola och samhälle.* Lund: Studentlitteratur

Ellström, Per-Erik, Gustavsson, Bernt & Larsson, Staffan (red)(1996). *Livslångt lärande.* Lund: Studentlitteratur

Eriksson & Markström, (2000) *Den svårfångade socialpedagogiken.* Lund: Studentlitteratur

Esaiasson, Peter m.fl. (2007). *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, Individ och marknad.* Stockholm: Norstedts Juridik

Fuglestad, Otto Laurits (1999). *Pedagogiska processer: empiri, teori, metod.* Lund: Studentlitteratur

Gustavsson, Bernt (1996) *Livslångt lärande.* I Per-Erik Ellström, Bernt Gustavsson, Staffan Larsson (red.) Lund: Studentlitteratur

Lunds Kommun Ungdomstinget, hämtad den 2008-03-11 ifrån <http://www.ungilund.se>

Hård af Segerstad (1996) *Vuxenpedagogik: att iscensätta vuxnas lärande.* Lund: Studentlitteratur

Hårsman, Ingrid (2003). *Om ungdomars värderingar i föränderlig tid – med fokus på ”demokratiska värden ” och genusskillnader.* I Jonsson, Britta & Roth, Klas (red) (2003). *Demokrati och lärande, Om Valfrihet, gemenskap och övervägande i skola och samhälle.* Lund: Studentlitteratur

Johannessen, Asbjörn & Tuft, Per Arne. (2002). *Introduktion till samhällsvetenskaplig forskning.* Stockholm: Liber

- Jonsson, Britta & Roth, Klas (red) (2003). *Demokrati och lärande, Om Valfrihet, gemenskap och övervägande i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur
- Kihlström och Roos (2000) I Berggren, Leif (red.) *Fritidskulturer* Lund: Studentlitteratur
- Larsson, Staffan (1996) *Livslångt lärande* I Per-Erik Ellström, Bernt Gustavsson, Staffan Larsson (red.) Lund: Studentlitteratur
- Lindensjö, Bo (2003). *Demokrati*. I Jonsson, Britta & Roth, Klas (red) (2003). *Demokrati och lärande, Om Valfrihet, gemenskap och övervägande i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur
- Lunds Kommun (2008). *Politiskt Program för unga*
- Lunds Kommun (2005). *Det Bubblar, Boken om ungdomstinget*. Malmö: Tryckfolket
- Mathiason, Leif (2005). *Den mångtydiga demokratin*. Pedagogiska Magasinet Nr 3: Stockholm
- Merriam, Sharan B.(1994) *Fallstudien som forskningsmetod* Lund: Studentlitteratur
- Nilsson, Per (2000) *Idrott och modernisering*. I Berggren, Leif (red.) (2000) *Fritidskulturer* Lund: Studentlitteratur
- Näsman, Lisbeth (2002) *Seendet och seendets villkor: en bok om barn och ungas välfärd* I Dahlgren, Lars och Hultqvist, Kenneth (red.) Stockholm: HLS
- Roos, Hans-Edvard (2000). Berggren, Leif (red.) (2000) *Fritidskulturer* Lund: Studentlitteratur
- Sernhedes, Ove (2000). *Mikrofonen är vårt enda vapen*. I Berggren, Leif (red.) (2000) *Fritidskulturer* Lund: Studentlitteratur
- Skriften Forskningsetiska principer inom humaniora och samhällsvetenskap (Vetenskapsrådet, Stockholm, 2001) hämtad den 2008-08-15 ifrån <http://www.vr.se/huvudmeny/etikforforskare.4.3840dc7d108b8d5ad5280004294.html>
- Skolverket hämtad den 2008-08-14 ifrån <http://www.skolverket.se/publikationer?id=135>
- SOU 1991:12 *Ungdom, politik och makt*. Stockholm: Statens ungdomsråd
- Svensson, Jacob (2008) *Kommunikation, medborgarskap och deltagardemokrati – En studie av medborgarutskotten i Helsingborg*. Lund: Media-tryck
- Säljö, Roger (2000). *Lärande i praktiken, ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag
- Ungdomsstyrelsen hämtad 2008-04-20 ifrån <http://www.ungdomsstyrelsen.se>, <http://www.ungdomsstyrelsen.se/kat/0,2070,3,00.html>
- Ungdomsrådet hämtad 2008-04-20 ifrån <http://www.ungdomsradet.se>
- Widerberg, Karin (2002). *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur

Bilagor

Bilaga 1 Intervjuguide, Ungdomar

Bakgrund

Ålder

Är du eller har du tidigare varit med i ngt liknande forum, (elevråd, klassråd, förening etc) tidigare?

Intervjufrågor om ungdomstinget

Vad är det viktigaste målet med ungdomstinget?

Hur länge har du varit med i tinget?

Vad betyder ungdomstinget för dig?

Hur självständigt är ert arbete? Får ni hjälp av ”de” vuxna som finns där?

Intervjufrågor om inflytande och lärande

Tycker du att ni som ungdomar har inflytande i kommunen? Lyssnar man på er?

Vad lär du dig av att vara med i ungdomstinget? Kan du ge något konkret exempel?

Vad är den största skillnaden mellan det man lär sig i skolan och i ungdomstinget?

Hur ser dina framtidsplaner ut?

Kan du tänka dig att vara del av ngn annan form av inflytande forum? Politiker?

Extra frågor

Vad betyder begreppet inflytande/demokrati för dig? Skillnader/likheter

Anser du att inflytandet i kommunen har ökat sen började i tinget?

Hade du kunnat lära dig detta i skolan eller på ngt annat ställe?

Bilaga 2:

Intervjuguide, Verksamhetsledare

Allmänt

Personuppgifter? Vilken position/befattning i kommunen? Vad var din befattning och dina arbetsuppgifter när ungdomstinget skapades? Hur länge har du arbetat i kommunen?

Bakgrund till ungdomstinget

Hur kommer det sig att ni valde att starta ett ungdomsting i kommunen?

Hur har man resonerat?

Fanns det några andra alternativ som förespråkades?

Hur gick processen till?

Ungdomstinget i Lund

På vilket sätt fungerar ert ungdomsting?

På vilket sätt kan tinget påverka kommunen?

Har tinget en egen budget?

Hur kommer man i kontakt med ungdomstinget?

Vad tror du att ungdomstinget betyder för dem som är med?

Om ni skulle ha gjort ngt annorlunda (ungdomstinget) vad skulle det då varit?

Hur mycket har ni vuxna ett fingert med i spelet?

Frågor kring inflytande och lärande

Hur ser ni på begreppet inflytande?

Vad vill ni förmedla med temat inflytande som tinget har detta året?

Hur ser ni på lärandet?

Ni hade ett politisktprogram som var uppe i veckan i kommunfullmäktige som blev nedröstat hur känns det?